

Yəxua

Pərwərdigarning Yəxua pəyojəmbərnini qaqirixi, uningə wəzipə tapxuruxi

¹ Wə Pərwərdigarning kuli boləqan Musa wapat boləqandin keyin xundəq boldiki, Pərwərdigar Musaning hizmətkari, Nunning oqli Yəxuaəqə səz kəlip mundəq dedi: — □ ■

² Mening kulum Musa wapat boldi. Əmdi sən kəzoqilip, bu həlkəning həmmisini baxlap İordan dəryasidin ətəp, Mən ularəqə, yəni İsrailarəqə təkdim kəlidiəqan zeminəqə kirgin.

□ ³ Mən Musaqə eytkənimdək, putunglarning tapini kəyərgə təgkən bolsa, xu jayni silərgə bərdim; ■ ⁴ qəgranglar qəl-bayawandin tartip Liwanəqəqə, Hittiylarning zeminini əz iqigə elip, Əfrat dəryasidin kün petixtiki Ottura Dengizəqəqə bolidu. □ ⁵ Sening barlik həyat künliringdə həqkim sanga kərxə turalmaydu.

Mən Əzüm Musa bilən billə boləqandək sening bilən billə bolup, seni hərgiz taxliwətməymən.

□ **1:1 «Wə Pərwərdigarning kuli boləqan Musa wapat boləqandin keyin...»** — muxu jümlə «wə» degən səz bilən baxlinip, «Yəxua» degən kitabning «Qanun Xərhi» degən kitab bilən ziq baqlanəqanlikini kərsitidu. «Qan.» 34:12-ayətni kərüng. ■ **1:1** Qan. 1:38; 34:5 □ **1:2 «Mening kulum Musa wapat boldi»** — okurmənlərnəning esidə barki, Musa taəqə qikip Hudaning huzurida yaləquz əlgən wə Huda tərəpidin dəpnə kəlinəqan. Həqkim bu ixlarəqə kəz guwahəqi bolmionənidə («Qan.» 34:5-6). ■ **1:3** Qan. 11:24; Yə. 14:9 □ **1:4 «Ottura Dengizəqəqə...»** — ibraniy tilidə «Uluəq Dengizəqəqə...».

■ 6 Sən jür'ətlük wə kəysər boləyin; qünki sən bu həlkni Mən ata-bowiliriya berixkə kəsəm bilən wədə kıləyan zeminoya mirashor kılıp igilitisən.

■ 7 Mening kulum Musa sanga buyruyan barlık kanunoya əməl kılıxka kəngül bəlüp, kət'iy jür'ətlük wə tolimu kəysər boləyin; sən kəyərgıla barsang ixliring oqəlibilik boluxi üqün uningdin ya ong ya soloya qətnəp kətmə; □ ■ 8 bu kanun kitabini əz aqzıngdin neri kilmay, uning iqidə pütülgənni həmmisini tutup, uni kəqə-kündüz zikir kılıp oyla; xundak kilsang yolliringda oqəlibilik bolup, əzüng ronak tapisən.

□ ■ 9 Mana sanga: — Jür'ətlük wə kəysər bol, dəp buyruyanidimoq? Xunga heq wəhimigə qüxmə, yürəksiz bolma; qünki kəyərgə barsang Pərwərdigar Hudaying sən bilən birgidur.

Yəxuaning həlkni Kanaanoya kirip jəng kılıxka təyyarlıxi

10 Xuning bilən Yəxua həlkning baxliriya buyrup: —

11 Silər qedirgahtin ətüp həlkə: — Əzünglər üqün ozuk-tülük təyyar qilinglar, qünki üq

■ 1:5 Kan. 31:6, 8; İbr. 13:5, 6 ■ 1:6 Kan. 31:23 □ 1:7 «...kət'iy jür'ətlük wə tolimu kəysər boləyin» — hərəkəndak kixi Hudaning əmrlirigə asasen barlık həlkə yetəqilik kılıp, həlkning ixlirini idarə kılıx üqün intayin jür'ətlük boluxi kerək.

■ 1:7 Kan. 5:32; 28:14 □ 1:8 «kitabiki bu kanun kitabı» — (yaki «mukəddəs kanundiki bu kitab» yaki «kitabiki bu kanun») — yaki «Kanun Xerhi» yaki «Musa pəyoqəmbərnin bəx kitabı»ni (yəni «Yarılax», «Misirdin Qıxıx», «Lawaylar» «Qəl-bayawandiki səpər», xundakla «Kanun Xerhi»ni) kərsitidu.

■ 1:8 Zəb. 1:2

kün toxkanda silər İordan dəryasidin ötüp Pərwərdigar Hudayinglar silərgə beridioğan zeminni igiləx üçün kirisilər, — dənglar, dedi.

¹² Yəxua Rubənlər bilən Gadlar wə Man-assəhning yerim kəbilisigə səz kəlip: —

¹³ Hudaning kuli boləğan Musaning silərgə buyrup: — Pərwərdigar Hudayinglar silərgə aramlıq ata kəlip bu zeminni silərgə bərgən, dəp eytkinini esinglarda tutunglar. □ ¹⁴⁻¹⁵ Hotun bala-qaqanglar wə qarpayliringlar Musa əzi silərgə təksim kəloğan, İordan dəryasining bu tərpidiki zeminda kalsun, lekin aranglarda kəngilik batur palwan bolsanglar, silər öz kəringdaxliringlarning aldidə səptə turup ularəqə yardəm berip jəng kilinglar; taki Pərwərdigar Hudayinglar kəringdaxliringlarəqə silərgə ata kəloqiniəqə ohxax aram ata kəlip, kəringdaxliringlarəqə u ularəqə miras kəlip beridioğan zeminni igilətgüqə xundəq kilinglar. Andin silər təwəlikinglar boləğan zeminni, yəni Hudaning kuli boləğan Musa silərgə təksim kəloğan, İordan dəryasining kün qikix tərpidiki bu zeminni igiləx üçün qaytip beringlar, — dedi.□

□ **1:13 «Pərwərdigar Hudayinglar .... bu zeminni silərgə bərgən, dəp eytkinini esinglarda tutunglar»** — Musa pəyoqəmbərnin «Huda... silərgə aramlıq ata kəlip bu zeminni silərgə bərgən» degən səzliri muxu ikki yerim kəbilinin İordan dəryasining **xərk tərpidin** əzliri üçün baldurla yər-zemin igiligənlikini kərsitidu. Həlkə hazır dəryadin ötüp qərbiy tərəptiki zeminni igiləxkə kiridu. Musa pəyoqəmbərnin bu səzliri «Qan.» 3:18-20də tēpilidu. □ **1:14-15 «bu tərəp»** — dəryaning xərk tərpi, hazırkı Suriyə zeminini kərsitidu.

16 Ular Yəxuağa jawab berip: — Sən bizgə əmr kıləning həmmisigə əməl kılımiz, sən bizni kəyərgə əwətsəng, xu yərgə barimiz.

17 Biz həmmə ixta Musaning səzigə kulaq saləjinimizdək sanga kulaq salimiz; birdinbir tilikimiz, Pərwərdigar Hudaying Musa bilən billə boləandək sening bilənmu billə boləyay!

18 Kimki sening əmringgə itaətsizlik kılıp, sən bizgə buyruəan hərəkəndək səzlinggə kulaq salmisa, öltürüldü! Sən pəkətlə jür'ətlik wə kəysər boləin, — dedi.

2

Qarlıoquqilarni əwətit

1 Andin keyin Nunning oqlı Yəxua ikki qarlıoquqini Xittimdin əwətip ularə: — Silər berip u zeminni, bolupmu Yeriho xəhirini qarlap kəlinglar, dedi. Xuning bilən ular u yərgə berip, Raħab atlık bir paħixining öyigə kirip kəndi.

2 Ləkin birsi kəlip Yeriho padixahıə: — Būgün kəqə Israillardin birnəqəqə kixi bu zeminni qarlıoqılı kəptu, dəp həwər yətküzdi.

3 Xuning bilən Yeriho padixahı Raħabning kəxioəa adəm əwətip: — Sening kəxingoəa kəlip, öyünggə kirgən xu kixiləni bizgə tapxurup bərgin, qünki ular bu zeminning hər yerini paylıoqılı kəptu, — dedi.

4 Ləkin u ayal u ikki kixini elip qikip yoxurup kəyoəanidi; u jawab berip: — Dərwəkə bu

kixilər mening qeximoğa kəldi, lekin mən ularning nədin kəlgənlikini bilmidim; ⁵ karangoşu qüxüp, kowukni etidioşan waqit kəlgəndə xundak boldiki, bu adəmlər qikiş kətti. Mən ularning kəyərgə kətkinini bilməymən. Ular ni tezdin koşlisanglar, qoşum yetixiwalisilər, — dedi.

⁶ Lekin u ayal ularni əgzigə elip qikiş, əgzining üstidə rətləp yeyip koyoşan zioşir pahallirining astioğa yoxurup koyoşanidi. ⁷ U waqitta ularning kəynidin izdəp koşlioşuqilar Iordan dəryasining yoli bilən qikiş dərya keqiklirigiqə koşlap bardı. Ular ni koşlioşuqilar xəhərdin qikixi bilənla, xəhərnin kowuki takaldi.

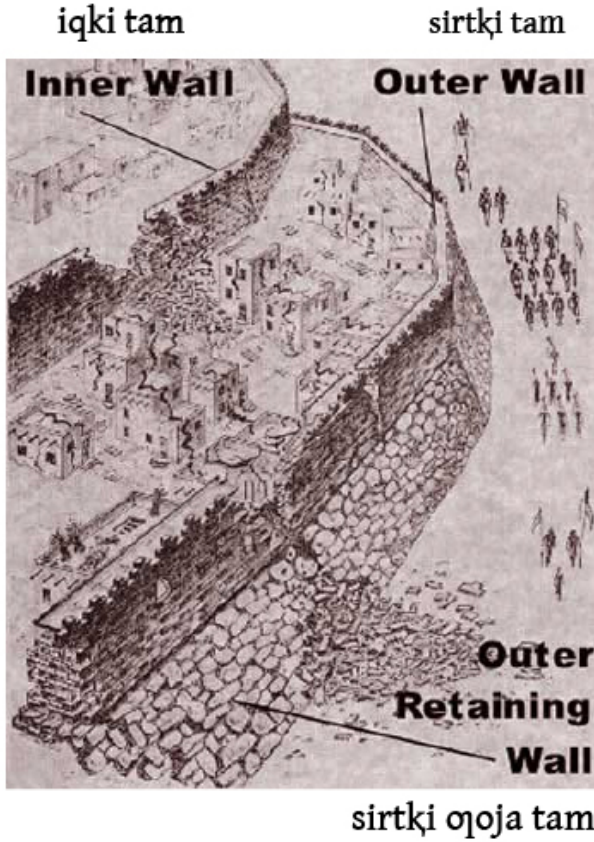
⁸ Xu waqitta, u ikkiylən tehi uhlaxka yatmioşanidi, Raşab əgzigə qikiş ularning qexioğa berip ⁹ ularoğa: — Pərwərdigarning bu zeminni silərgə miras kilip bərgənlikini, xundakla silərdin boləşan wəhimənglar bizlərgə qüxüp, bu zemindikilərnin həmmisi aldinglarda halidin ketəy deginini bilimən; ¹⁰ qünki biz silər Misirdin qikqininglarda Pərwərdigarning aldinglarda Kizil Dengizni koşutkanlikini, xundakla silərnin Iordan dəryasining u tərpidiki Amoriylarning ikki padixahi Sişon bilən Ogni kandaş kiləşanlikinglarni, ularni mutlək yokatkanlikinglarni angliduk. ■ ¹¹ Buni anglap yurikimiz su bolup, silərnin səwəbinglardin hərəkəsimizning rohi qikiş kətti. Qünki Pərwərdigar Hudayinglar bolsa yukirida,

■ 2:10 Mis. 14:21; Qəl. 21:24, 34; Yə. 4:23

asmanlarning həmdə təwəndə yərning Hudasidur. ■ 12-13 Əmdi silərdin ətünimənki, mən silərgə kərsətkən himmitim üqün silərmu mening atamning jəmätigə himmət kılıxka Pərwərdigarning nami bilən mənə kəsəm kilinglar, xundakla ata-anamni, aka-uka, aqasingil kərindaxlırimni wə ularəqə təwə barlıkiəqə qəkilmaslıkiqlar, jənimizni tirik qaldurup, ölümdin qutkuzuxunqlar toqrisida mənə bir kapalət bəlgisini beringlar, — dedi.

14 Ikkiylən uningəqə: — Əgər sən bu iximizni axkarilap qoymisang, silər jeninglardin ayril-sanglar, bizmu jənimizdin ayriloqaymız! Xuningdək xundak boliduki, Pərwərdigar bizgə bu zeminni igə qiloquzoqanda, biz jəzmən silərgə mehribanlarqə wə səmimiy muamilidə bolimiz, dedi.

15 Xuning bilən ayal ularni pənjiridin bir tana bilən qüxürüp qoydi (qünki uning əyi xəhərning sepilida bolup, u sepilning üstidə olturatti).

Yeriho xəhridiki qox katlamlik səpillər

16 Ayal u ikkisigə: — Qoşlişuqılar silərgə uqrap qalmasıliki üçün, taşka qikip, u yərdə üq kün yoxurunup turunglar; qoşlişuqılar xəhərgə qayıtip kəlgəndin keyin, andin silər öz yolunglaroqa mangsanglar bolidu, — dedi.

17 Ikkisi ayaloşa: — Əgər sən bizning deginimizdək kılmisang, sən bizgə kılozuzoşan kəsəmdin halas bolimiz: — 18 Mana, biz zeminşa kirgən qaşda, sən bizni qūxūrūxkə ixlətkən bu kızıl tanini pənjirigə başlap qoyşin; andin ata-anangni, aka-uka qerindaxliringni, xundakla atangning barlıq jəmətidikilərnı əyünggə, əzünggə yioşip jəm kılşin. 19 Xundak boliduki, əyüngning ixikliridin taxkırışa qıkkən hərkimining keni əz bexida bolidu; biz uningşa məs'ul əməsmiz; ləkin biraw əyüngdə sən bilən billə bolşan birsining üstigə qol salsa, undakta uning keni bizning beximizşa qūxkəy! ■ 20 Əgər sən bu iximizni axkarılap qoyşang, sən bizgə kılşuzoşan bu kəsəmdin halas bolimiz, — dedi. 21 Raşab jawab berip: — Silərnıng degin-ınglərdək bolsun dəp, ularnı yoloşa selip qoydi. Ular kətkəndin keyin, ayal pənjirigə u kızıl tanini başlap qoydi. 22 U ikkisi u yərdin ayrılıp, taşka qıqip, qoşlıoşuqılar *xəşərgə* qaytip kətküqə u yərdə üq kün turdi. Qoşlıoşuqılar yol boyidiki həmmə yərnı izdəpmu ularnı tapalmidi. 23 Andin bu ikkisi taşdin qūxūp, qaytip mangdi; ular dəryadin ətüp, Nunning oşlı Yəxuanıng kexışa kelip, bexidin kəqürgənlirining həmmisini uningşa dəp bərdi. 24 Ular Yəxuşa: — Pərwərdigar dərwəkə barlıq zeminni qolimizşa tapxurdi; zeminda turuwatqanlarınıng həmmisi bizning tūpəylimizdin roşı qıqip kətti, — dedi.

3

Israilning Jordan daryasidin o'tişi

¹ Yəxua o'tisi tang səhərdə turup, pütkül Israil bilən Xittimdin ayrilip Jordan daryasioğa kəldi; ular daryadin otküqə xu yərdə bargah tikip turdi. ² Üq kün toxup, sərdarlar qedirgahtin o'tüp, ³ həlkqə əmr kılıp: — Silər Pərwərdigar Hudayinglarning əhdə sandukini, yəni Lawiylarning uni kətürüp mango'inini kərgən haman, turəqan ornunglardin kəzoqilip, əhdə sandukining kəynidin əgixip menginglar.

⁴ Lekin uning bilən silərnin arilikinglarda ikki ming gəz arilik kəlsun; kəysi yol bilən mangidiqininglarni bilixinglar üqün, uningə yəqinlaxmanglar; qünki silər ilgiri muxu yol bilən mengip bakmioqansilər, — dedi.

⁵ Yəxua həlkqə: — Əzünglarni pak-mukəddəs kilinglar, qünki o'tə Pərwərdigar aranglarda möjizə-karamətlərnəni kərsitidu, — dedi. ⁶ Andin Yəxua kəhınlarəqə: — Əhdə sandukini kətürüp həlkning aldidə daryadin o'tünglar, dəp buyruwidi, ular əhdə sandukini elip həlkning aldidə mangdi.

⁷ Pərwərdigar Yəxuaəqə səz kılıp: — Həmmə Israilning Mening Musa bilən billə boləqinimdək, sening bilənmu billə bolidiqanlikimni bilixi üqün bügündin etibarən seni ularning nəziridə qong kilingmən.■ ⁸ Əmdi sən əhdə sandukini kətürgən kəhınlarəqə: — Silər Jordan daryasining süyining boyioğa yetip kəlgəndə, Jordan daryasi iqidə turunglar, — degin, — dedi.

■ 3:7 Yə. 1:5

9 Yəxua Israillaroq: — Bu yakqa kelinglar, Pərwərdigar Hudayinglarning səzini anglanglar, dedi.

10-11 Andin Yəxua: — Mana, silər xu ix arkilik mənggülük həyat Təngrining aranglarda ikənlikini, xundakla Uning silərninğ aldinglardin Hittiylar, Girgaxiylar, Amoriylar, Kanaaniylar, Pərizziylar, Hiwiylar, Yəbusiylarni həydiwetidiqanlikini bilisilər — pütkül yər-zeminning igisinin əhdə sanduqi silərninğ aldinglarda Iordan dəryasi iqidin ötküzüldü. **12** əmdi Israilning kəbiliridind on ikki adəmni tallanglar, hərəkəysi kəbilidind birdin bolsun; **13** xundak boliduki, pütkül yər-zeminning Igisi boləqan Pərwərdigarninğ əhdə sanduqini kətürgən kahinlarning tapini Iordan dəryasining süyigə təkəndə, Iordan dəryasining süyi, yəni bax ekindind ekip kəlgən sular üzüp taxlinip, dərya kətürölüp dəng bolidü, — dedi.■

14 Əmdi xundak boldiki, həlk qediriridind qikip Iordan dəryasidind ötməkqi boləqanda, əhdə sanduqini kətürgən kahinlar həlkning aldidə mangdi; ■ **15** əhdə sanduqini kətürgüqilər Iordan dəryasiqə yetip kelip, putliri suqə tegixi bilənla (orma waqtida Iordan dəryasining süyi dəryaning ikki kiroqikidind texip qiqidu), ■ **16** yukiri ekindiki sular heli yiraqtilə, Zarətanning yenidiki Adəm xəhirining yenidə tohtap, dəng boldi; Arabah tüzlənqliki boyidiki dengizqə, yəni «Xor Dengizi»qə ekip

qūxūwatkan keyinki ekimi üzülüp kaldı; həlk bolsa Yeriho xəhırining udulidin *dəryadin* ötüp mangdı. □ ¹⁷ Pütkül İsrail kuruq yərnı dəssəp, barlık həlk İordan dəryasidin pütünləy ötüp boluquçilik, Pərwərdigarning əhdə sanduqını kətürgən kaşınlar İordan dəryasining otturisida kuruq yərdə məzmut turdı.

4

Dəryadin ötkənliki hatiriləx

¹ Pütkül həlk İordan dəryasidin tamamən ötüp boluqanda, Pərwərdigar Yəxuaşa səz kılıp: — ■
² Həlkning arisidin on ikki adəmnı tallıqın, hər kəbilidin birdin adəm bolsun, ³ ularoşa: — Silər İordan dəryasining otturisdin, kaşınlarning putliri məzmut turoşan jaydin on ikki taxni elip, ularni kətürüp kelip özünqlar bügün keqə bargah tikidioşan yərgə koyunqlar, degin, dedı.
⁴ Xuning bilən Yəxua hər kəbilidin birdin adəmnı, yəni İsrailar arisidin tallıqan on ikki kixini qaşırđı; ⁵ andin Yəxua ularoşa: — Silər İordan dəryasining otturisoşa qūxūp Pərwərdigar Hudayinglarning əhdə sanduqining aldioşa berip, İsrailning on ikki kəbilisining sanioşa mas həlda birdin taxni elip mürənglərgə koyunqlar. ⁶ Qünki bu aranglarda bir əslətmə-bəlgə bolıdu; kəlgüsidə baliliringlar:

□ **3:16** «Adəm xəhırı» — «Adəm» xəhərning nami. «Xor dengizi» — hazır «Ölük Dengiz» dəp atilıdu. ■ **4:1** Yə. 3:12

— Bu taxlarning silərgə nemə əhmiyiti bar? —
dəp sorap qalsa, silər ularəqa: —

⁷ İordan dəryasining suliri Pərwərdigarning əhdə sanduqining aldida üzüp qoyuldi; *əhdə sanduqi* İordan dəryasidin ötküzülgəndə İordan dəryasining suliri üzüp qoyuldi; xunga bu taxlar İsrailarəqa mənggülük bir əslətmə-bəlgə bolidu, — dəp jawap berisilər.■

⁸ Xuning bilən İsrailar Yəxua ularəqa buyruəqandək kildi. Pərwərdigarning Yəxuaəqa kıləqan əmri boyiqə İsrailning kəbililirining saniəqa muwapik İordan dəryasining otturisidin on ikki taxni elip, kənidəqan jayəqa kətürüp berip, xu yərdə qoyup qoydi.

⁹ Buningdin baxka Yəxua İordan dəryasining otturisida əhdə sanduqini kətürgən kahinlarning putliri mustəhkəm turoqan jayda on ikki taxni tikləp qoydi. Bu taxlar bolsa bügüngiqə xu yərdə turidu.

¹⁰ Pərwərdigar Yəxuaəqa həlkqə eytixka tapiləqan barlik ixlar orunlanəquqilik, yəni Musa əslidə Yəxuaəqa buyruəqanlirining həmmisi bəja kəltürülgüqə, əhdə sanduqini kətürgən kahinlar İordan dəryasining otturisida tohtap turdi. Həlk xu yərdin tezdin ötüwatatti.

¹¹ Xundak boldiki, barlik həlkqə tamamən ötüp boləqanda, Pərwərdigarning *əhdə sanduqi* bilən kahinlar həlkning aldidin ötti.

¹² Rubənlər bilən Gadlar wə Manassəhning yerim kəbilisidikilərmu Musaning ularəqa buyruəqinidək səptə tüzüp İsrailarning aldida

---

■ 4:7 Yə. 3:13

dəryadin etti. □ ■ 13 jəmiy bolup kırık minggə qorallanojan kixi Pərwərdigarning aldidin ötüp, Yeriho tüzləngliklirigə kelip, jəng kılıxka təyyar turdi.

14 U küni Pərwərdigar Yəxuani pütkül Israilning nəziridə qong qildi; ular uning pütün ömrində Musadin qorqqandək uningdinmu qorqti.■

15 Pərwərdigar Yəxuaşa səz kilip: —

16 Həküm-guwaḥlik sanduqini kətürgən kaḥinlarşa: — İordan dəryasidin qıqinglar, dəp buyruqin, dedi.□

17 Xunga Yəxua kaḥinlarşa: — İordan dəryasidin qıqinglar, dəp buyrudi. 18 Xundək boldiki, Pərwərdigarning əhdə sanduqini kətürgən kaḥinlar İordan dəryasining otturisidin qıqip, putlirining tapini kuruklukni dəssixi bilənla, İordan dəryasining süyi yənə öz jayışa kaytip kelip, awwalkidək ikki kiroḥiqioḥiqə texip ekixka baxlidi.

19 Həlk bolsa birinqi ayning oninqi küni İordan dəryasidin ötüp, Yerihoḥing xərkining əng qət

---

□ 4:12 «...Musaning ularşa buyruqinidək səptə tüzüp,...» — yaki «Musaning ularşa buyruqinidək qoral-yaraşlarni kətürüp,...». ■ 4:12 Qəl. 32:20, 29

■ 4:14 Yə. 3:7 □ 4:16 «Həküm-guwaḥlik sanduqi» — muxu yərdə «həküm-guwaḥlik» Hudaning Israilşa boləjan tüp əmrlirini, xundəkla uning Israil bilən boləjan əḥdisini kərsitidu; Hudaning mukəddəs maḥiyiti wə karakteri xu əmrlərdə ayan kılinoşaqqa, «həküm-guwaḥ» dəpmu atilidu. Oqurmənlərgə ayanki, xu əmrlər əhdə sanduqi iqidə saqlaklik tax tahtaylar üstidə pütüklük idi. Xunga bəzidə sanduq «həküm-guwaḥlik sanduqi», ibadət qediri «həküm-guwaḥlik qediri» dəp atilidu.

təripidiki Gilgaloqa kelip qedirgah tikti.

²⁰ Ular Iordan dəryasidin aloqə kəlgən on ikki taxni bolsa, Yəxua ularni Gilgaldə tikləp qoydi;

²¹ andin Israillərə: — Keyin baliliringlar öz atiliridin: — Bu taxlarning əhmiyiti nemə, dəp sorisa, ²² silər baliliringlarə mundaq ukturup qoyunglar: — «Israil ilgiri kuruq yəni dəssəp Iordan dəryasidin ötkənidi; ²³ qünki Pərwərdigar Hudayinglar biz Kizil Dengizdin ötküqə aldimizda uning sulirini kurutup bərgəndək, Pərwərdigar Hudayinglar silər ötküqə aldinglarda Iordan dəryasining süyini kurutup bərdi; ■ ²⁴ yər yuzidiki barliq əllər Pərwərdigarning qolining qanqilik küqlüklükini bilsun, xundaqla silərnin Pərwərdigar Hudayinglardin həmixə qorkuxunglar üqün U xundaq qildi» — dedi.

5

¹ Xundaq boldiki, Iordan dəryasining qərb təripidiki Amoriylarning həmmə padixahliri bilən dengizning yenediki Qanaaniylarning həmmə padixahliri Pərwərdigarning Israillar ötüp kətküqə ularning aldidin Iordan sulirini kandaq kurutup bərginini angliqanda, yürəkliri su bolup, Israillarning səwəbidin ularning rohi qikay dəp qaldi.

Yengi bir dəwrning sünnət kilinixi

² U waqıtta Pərwərdigar Yəxuaşa söz kilip: — Sən qaçmaq taxliridin piqaqlarni yasap, Israillarni ikkinqi ketim hətnə kiləyin, dedi.■

³ Xuning bilən Yəxua qaçmaq taxliridin piqaqlarni yasap, Israillarni «Hətnilik dənglüki»də hətnə kildi. □ ⁴ Yəxuaning ularni hətnə kilixining səwəbi xu idiki, Misirdin qıkkən jənggə yarişudək həmmə ərkəklər Misirdin qıkkəndin keyin qəllükning yolida əlöp tügigənidi. ⁵ Qünki Misirdin qıkkən barlıq həlk hətnə kilinən bolsimu, ləkin Misirdin qıqip qəllükning yolida yürgən waqıtta Israil arisida tuşulənlarıning həmmisi hətnisiz qalənidi; ⁶ Qünki əslidə Pərwərdigarning awazişa kulək salmişən, Misirdin qıkkən həlk iqidiki jənggə yarişudək barlıq ərkəklər əlöp tügigüqə Israillar kirik yil qəldə yürgənidi; Pərwərdigar ularşa: — Siləni Mən atabowiliringlarşa berixkə kəsəm bilən wədə kilən zeminni, yəni süt bilən həsəl aqidən yurtni kərgüqilər kilmaymən, dəp kəsəm kilənidi. ■ ⁷ Ləkin Pərwərdigar ularning ornini basturən əwladliri bolsa, yolda hətnə kilinmişəqqa, Yəxua əzi ularni hətnə kildi.

⁸ Barlıq həlk hətnə kilinip, sakəyoquqilik qədirlirida, əz orunliridin qıkmay turdi.

⁹ U waqıtta Pərwərdigar Yəxuaşa: — Bügün Mən Misirning ar-nomusini üstünglərdin yumil-itiwəttim, dedi. Xuning bilən u jayşa «Gilgal» dəp nam qoyulup, taki bügüngiqə xundək atal-

---

■ 5:2 Mis. 4:25 □ 5:3 «Hətnilik dənglüki» — ibraniy tilida «Gibeah haarlot». ■ 5:6 Qəl. 14:23

maqta. □

¹⁰ Xuning bilən Israillar Gilgaldə qedir tikip turdi. Birinçi aynıng on tötinçi küni ahximi Yeriho diyarining tüzlənglikliridə «ötüp ketix heyti»ni ötküzdi. ■ ¹¹ «Ötüp ketix heyti»ning ətisi ular xu yərning axlık məhsulatliridin yedi, jümlidin xu küni petir nanlarni wə qomaqlarni yedi. ■ ¹² Ular xu zeminning axlık məhsulatliridin yegəndin keyin, ətisi «manna»ning qüxüxi tohtidi. Xu waqittin tartip Israillarğa heq manna bolmidi; xu yilda ular Qanaan zemining məhsulatliridin yedi.

Yeriho xəşirining üstidin oqalibə klix

¹³ Əmma Yəxua Yerihoğa yeqin kəlgəndə, bexini kətürüp qariwidi, mana uning aldida suquruloqan kiliqni tutup turoqan bir adəm turatti. Yəxua uning qexioğa berip uningdin: — Sən biz tərəptimu, yaki düxmənlirimiz tərəptimu? — dəp soridi. ■

¹⁴ U jawab berip: — Yaq, undaq əməs, bəlki Mən Pərwərdigarning qoxunlirining Sərdari bolup kəldim» — dedi.

□ **5:9 «Misirning ar-nomusi»** — bu nemini kərsitidu? Bizningqə u mundaq üq jəhətni öz iqiğə alidu: . (1) sünnət klixini bilən ular butpərəs Misirliklərğa ohximaydiqan boldi, Hudaning əhdisiğə baqlanoqan kixilərdin boldi («Yar.» 17:10-14ni kərüng); (2) Misirliklər əslidə ularni mazaq klixip: «ular qəl-bayawanda əlməy qalmaydu» degən boluxi mumkin («Mis.» 32:12); ular wədə klixinoqan zeminoğa kirixi bilən bu mazaq səzi yəq bolatti; (3) Israillar hazır kulluqta kəlix nomuslukidin azad bolqan. «**Gilgal**» — «yumilax» degən mənidi. ■ **5:10** Mis. 12:6 ■ **5:11** Mis. 12:39; Law. 2:14 ■ **5:13** Mis. 23:23

Yəxua yərgə düm yikilip səjdə kilip uningə: — Rəbbimning kuliə nemə tapxurukliri barkin? dəp soridi. □ ■

¹⁵ Pərwərdigarning qoxunining Sərdari Yəxuaə: — Putungdiki kəxingni saləqin, qünki sən turəjan yər muqəddəs jaydur, dewidi, Yəxua xundak kildi. ■

6

¹ Yeriho sepilining qowuk-dərwaziliri Israil-larning səwəbidin məhkəm etilip, heqkim qikalmaytti, heqkim kirəlməytti.

² Pərwərdigar Yəxuaə səz kilip: — Mana, Mən Yeriho xəhirini, padixahini həmdə batur jəngqilirini kolungə tapxurdum.

³ Əmdi silər, yəni barliq jəngqilər xəhərnə bir ketim aylinip menginglar; altə kungiqə hər küni xundak qilinglar. ⁴ Həmdə yəttə kahin əhdə sandukining aldidə qoqkar munggüzidin etilgən yəttə burəqini kətürüp mangsun; yəttinqi künigə kəlgəndə silər xəhərnə yəttə ketim aylinisilər; kahinlar burəqilarni qalsun. ⁵ Xundak boliduki, ular qoqkar burəqiliri bilən sozup bir awaz qikarəqinida, barliq kixilər burəqining awazini

□ **5:14** «Yəxua yərgə düm yikilip səjdə kilip...» — heli roxənki, Yəxua bu zatni Hudaning süpitidə dəp bilip səjdə qiləqanda, u zat uni tosumidi. Keyin (6:2) «Pərwərdigarning qoxunining Sərdari» boləqan xu zat Pərwərdigardək səzləydu. Bu «Pərwərdigarning Pərixtsisi» — Hudaning özini axkarilixi bolup, yəni Məsihning Əzidin baxqa heqkim əməstur. «Yar.» 16:7ni wə izahatni kəring. ■ **5:14** Yar:18:1-3; Mis:23:20-22

■ **5:15** Mis:3:5

anglap, kattik təntənə kılıp towlisun; buning bilən xəhərninǵ sepilliri tegidin ərülüp qüxidu, hər bir adəm aldioǵa qarap etilip kiridu, — dedi.

⁶ Xuning bilən Nunning oqlı Yəxua kahinlarnı qakirip ularǵa: — Silər əhdə sanduǵını kətürüp menginglar; yəttə kahin Pərwərdigarning əhdə sanduǵınınǵ aldida yəttə qoǵqar burǵısını kətürüp mangsun, dedi

⁷ U həlkqə: — Qikip xəhərni aylininglar; qorallıq ləxkərlər Pərwərdigarning əhdə sanduǵınınǵ aldida mangsun, dedi.

⁸ Yəxua buni həlkqə buyruǵandin keyin, Pərwərdigarning aldida yəttə qoǵqar burǵısını kətürgən yəttə kahin aldioǵa mengip burǵılarnı qaldi; Pərwərdigarning əhdə sanduǵı bolsa ularning kəynidin elip mengildi. ⁹ Qorallıq ləxkərlər burǵa qeliwatqan kahinlarning aldida mangdi; əhdə sanduǵınınǵ arkidin koǵdioǵuqi qoxun əgixip mangdi. Kahinlar mangoǵaq burǵa qalatti.

¹⁰ Yəxua həlkqə buyrup: — Mən silərgə: «Towlanǵlar» demigüqə nə towlimanǵlar, nə awazinglarnı qıqarmānǵlar, nə aǵzinglardin heqbir səzmu qıqmısun; lekin silərgə «Towlanǵlar» degən künidə, xu qaoǵda towlānǵlar, — degənidi.

¹¹ Xu tərکیدə ular Pərwərdigarning əhdə sanduǵını kətürüp xəhərni bir aylandı. Halayıq qedirǵahqa kaytıp kelip, qedirǵahda kəndi.

¹² Ətisi Yəxua tang səhərdə qoṗti, kahinlarmu Pərwərdigarning əhdə sanduǵını yənə kətürdi;

¹³ Pərwərdigarning əhdə sanduǵınınǵ aldida

yəttə qoçqar burəjisini kətürgən yəttə kaħin aldioəa mengip tohtimay qelip mangatti; *kaħinlar* mangoəaq burəja qaloəanda, qorallik ləxkərlər ularning aldida mangdi, arkidin qoədioəuqi qoxun əgixip mangdi. □

¹⁴ Ikkinqi künimu ular xəhərninq ətrapini bir qetim aylinip, yənə qedirgahəka yenip kəldi. Ular altə künqiqə xundak qilip turdi.

¹⁵ Yəttinqi küni ular tang səhərdə qopup, ohxax hələttə yəttə qetim xəhərninq ətrapini aylandi; pəkət xu künila ular xəhərninq ətrapini yəttə qetim aylandi. ¹⁶ Yəttinqi qetim aylinip bolup, kaħinlar burəja qaloəanda

Yəxua həlqkə: — Əmdi tovlanqlar! Qünki Pərwərdigar xəhərnini silərgə tapxurup bərdi!

¹⁷ Ləkin xəhər wə uninq iqidiki barliq nərsilər Pərwərdigarəja mutlək ataloəanliqi üqün *silərgə* «həram»dur; pəkət pəhixə ayal Raħab bilən uninq pütün əyidikilərlə aman qalsun; qünki u biz əwətkən əlqilirimizni yoxurup qoyəjanidi.

□ ¹⁸ Ləkin silər qandaklə bolmisun «həram»

□ **6:13 «kaħinlar mangoəaq burəja qaloəanda, qorallik ləxkərlər ularning aldida mangdi, arkidin qoədioəuqi qoxun əgixip mangdi»** — yaki «qorallik adəmlər bolsa ularning aldida mangdi, arkidin qoədioəuqi qoxun əgixip burəja qaloəaq mangdi». □ **6:17 «Pərwərdigarəja mutlək ataloəanliqi üqün silərgə həram bolidu»** — «həram» ibraniy tilida «hərəm». Muxu uqum ibraniy tilida pəkət «Pərwərdigarəja «hərəm» dəp atilidu» degən səzlər bilən ipadilinidu. Ibraniy tilida «hərəm» dəp bekitilgən hər bir nərsə adəttə mutlək həlak qilinixi kerək (24-ayətni kəring). Ləkin muxu qetim xəhərdin elinoəan metaldin yasaloəan nərsilər Pərwərdigarning yolida ixlitilixkə saqlansun, dəp buyruləjanidi (19-ayətni kəring).

dəp bекитilgən nərsilərdin özünqlarni tartinglar; bolmisa, «haram» қilinoqan nərsilərdin elixinglar bilən özünqlarni haram қilip, Israilning qedirgahinimu haram қilip uning üstigə apət qüxürisilər. ¹⁹ Əmma barliқ altunkümүx, mis wə tēmürdin boloqan nərsilər bolsa Pərwərdigarоја muқəddəs қilinsun; ular Pərwərdigarning həzinisigə kirgüzulsun, — dedi.■

²⁰ Xuning bilən həlқ towlixip, kaһinlar burоја qaldi. Xundақ boldiki, həlқ burоја awazini angliоinida intayin қattiq towwiwidi, sepil tegidin өrүlүp qүxti; həlқ uning üstidin өtүp, һərbiri өз aldioја atlinip kirip, xəһərnü ixоqal қildi. ■

²¹ Ular әr-ayal bolsun, keri-yax bolsun, қoykala wə exəklər bolsun xəһər iqidiki һəmmüni қiliqlap yоқatti.

²² Yəxua u zeminni qarlap kəlgən ikki adəmgə: — Silər u paһixə hotunning өyigə kirip, uningоја bərgən kəsiminglar boyiqə uni wə uningоја təwə bolоqanlarning һəmmisüni elip қiқinglar, dedi.■

²³ Xuning bilən ikki qarlioқuqi yax yigit kirip, Raһabni ata-anisi bilən qerindaxlirioја қoxup һəmmə nərsiliri bilən elip қiқti; ular uning barliқ uruқ-tuоқanlirini elip kelip, ularni Israilning qedirgahining sirtioја orunlaxturup қoydi.

²⁴ Halayiq xəһərnü wə xəһər iqidiki һəmmə nərsilərnü ot yeqip kəydürүwətti. Pəқət altunkümүx, mis wə tēmürdin bolоqan қақа-қuқа əswablarni yioqip, Pərwərdigarning өyining

■ 6:19 Qel. 31:54 ■ 6:20 Ibr. 11:30 ■ 6:22 Yə. 2:14; Ibr. 11:31

həzinişigə əkirip qoydi.

²⁵ Ləkin Yəxua pahişə ayal Raħabni, ata jəmətidikilərnə wə uningəyə təwə boləqanlirining həmmisini tirik saqlap qaldı; u bğüngiqə İsrail arisida turuwatidu; qünki u Yəxua Yerihoni qarlaşqa əwətkən əlqilərnə yoxurup qoyqanidi.

²⁶ U qaoqda Yəxua aqaħ-bexarət berip: — Bu Yerihə xəhərnəni qaytidin yasaxqa kəpkan kixi Pərwərdigarning aldidə qarəyix astida bolidu; u xəhərnəning ulini saləqanda tunji oqlidin ayrilidu, xəhərnəning kəwuklirini orunlaxturidəqan qaoqda kiqik oqlidinmu ayrilidu, — dedi. □ ■

²⁷ Pərwərdigar Yəxua bilən billə idi; uning nam-xəhriti pütkül zeminqə kəng tarkaldı.

7

Aqanning gunaħ qilip İsrail üstigə apət qüxürüxi

¹ Ləkin İsrail «ħaram» nərsilər üstidə itaətsizlik kildi; qünki Yəhuda kəbilisidin boləqan Zərəħning əwrəsi, Zabdining nəwrəsi, Karmining oqli Aqan degən kixi ħaram dəp

□ **6:26** «U qaoqda Yəxua aqaħ-bexarət berip...» — baxqa birhil tərijimisi: - «U qaoqda Yəxua kəsəm iqip...». Ləkin bizningqə Yəxuaning səzi kəsəm əməs. «...xəhərnəning kəwuklirini orunlaxturidəqan qaoqda kiqik oqlidinmu ayrilidu» — bu bexarətnəning əməlgə axuruluxi «1Pad.» 16:34də hatirilidü.

■ **6:26** 1Pad. 16:34

bekitilgən nərsilərdin aloqanidi. Buning bilən Pərwərdigarning oʻzəzi Israiloʻa kəzoʻqaldi. ■

² Yəxua Yerihodin Bəyt-Əlning xərək tərīpidiki Bəyt-Awənniŋ yenida boləqan Ayi xəhīrigə birnəqəqə adəm əwətip ularoʻa: — U yərgə qikip u zeminni qarlap kelinglar, dəp buyrudi. Xuning bilən u adəmlər qikip Ayi zeminini qarlap kəldi. ³ Ular qaytip kelip, Yəxua oʻa: — Həmmə həlkning u yərgə berixining həjiti yok ikən, ikki-üq mingqə adəm bolsila ayioʻa hujum kilip *uni igiliyələydu*; u yərdə olturuxluk kixilər az boləqəqə, pütkül həlkni awarə kilip u yərgə əwətmigin, — dedi.

⁴ Xuning bilən həlktin üq mingqə kixi u yərgə qikti; lekin bular Ayining adəmliri aldidin kəqip ketixti. ⁵ Ayining adəmliri ulardin ot-tuz altiqə kixini urup əltürdi; qəloqanlarni sepil kəwukining aldidin Xəbariməqiqə qəqlap berip, u yərdiki dawanda ularni urup məqlup kildi. Andin həlkning yüriki su bolup, kattik sarasimgə qüxti. □ ⁶ Yəxua kiyimlirini yir-tip, Israilning aqsakalliri Pərwərdigarning əhdə sandukining aldida yərgə düm yikilip, baxlirioʻa topilarni qeqip, u yərdə kəq kirgüqə yetip qaldi. ⁷ Yəxua: — Ah, Rəb Pərwərdigar, sən bizni Amoriylarning kəlioʻa tapxurup həlak kilix üqün, bu həlkni nemixkə Iordan dəryasining bu tərīpigə ətküzgənsən? Biz Iordan dəryasining u tərīpidə turuwərgən bolsak boptikən! ⁸ Əy

---

■ **7:1** Yə. 22:20; 1Tar. 2:7 □ **7:5** «...qəloqanlarni sepil kəwukining aldidin Xəbariməqiqə» — yaki «qəloqanlarni sepil kəwukining aldidin «dəzlər» degən jayoʻiqə».

Rəbbim! Israil öz düxmənlirining aldidin burulup kaçqan yərdə mən nemimu deyələymən?

⁹ Qanaaniylar, xundakla zeminda barlıq turuwatqanlar buni anglisa bizni kapsiwelip yər yüzidin namimizni üzüp taxlaydu; xu qaoqda Sən uluoq nam-xəhriting üçün nemiləрни kilisən?! — dedi.

¹⁰ Lekin Pərwərdigar Yəxuaqə jawab berip mundak dedi: — «Ornungdin qop! Nemixka xundak düm yatisən? ¹¹ Israil gubahan kildi! Ular yənə Mən ularqə tapiloqan əhdəmgə hilaplık kılıp, haram dəp bekitilgən nərsilərdin elip, oqırılık kılıp, aldamqılık kılıp həm haram bekitilgənni öz mallirining arisioqə tikip qoydi. ¹² Xunga Israillar düxmənlirining aldida tik turalmaydu; ular əzlrini «haram» kılıp bekitip, mutlək yokitilixka yüzləngəqkə, düxmənlirining aldidin burulup arqisioqə kaçidu. Əgər silər «haram» dəp bekitilgənni aranglardin tamamən yok kılmisanglar, mundin keyin mən silər bilən billə bolmaymən.

¹³ Əmdi sən turup həlkni pak-mukəddəs kılıp ularqə: — «Ətə üçün əzünqləрни pak kılinglar; qünki Israilning Hudasi Pərwərdigar xundak dəydu: — Əy Israil, səndə «haram» dəp bekitilgən nərsə bardur; bu haram nərsini aranglardin yok kılmioquqilik düxmənliringlearning aldida tik turalmaysilər.

¹⁴ Ətə səhərdə silər kəbilə boyiqə hazır kılinisilər; xundak boliduki, Pərwərdigar bekitkən kəbilə jəmət-jəməti boyiqə birdin-birdin aldioqə kəlsun; Pərwərdigar bekitkən jəmət ailə-ailə boyiqə birdin-birdin hazır bolup

aldioqə kəlsun; andin Pərwərdigar bekitkən ailidiki ərkəklər birdin-birdin aldioqə kelip hazır bolsun. □ 15 Xundak boliduki, haram dəp bekitilgən nərsini öz yenida sakliqan kixi tepiloqanda, Pərwərdigarning əhdisiqə hilaplik qilqanliqi üqün həm xundakla Israil iqidə rəzillik sadir qilqini üqün u wə uningqə barlik təwə bolqanlar otta kəydürülsun, — dəydu», dəp eytkin».

16 Yəxua ətisi tang səhərdə turup Israilni aldioqə yioqip, kəbilə-kəbilini hazır kiliwidi, Yəhuda kəbilisi bekitildi; 17 u Yəhudaning jəmətlirini hazır kiliwidi, Zarhiylar jəməti bekitildi. U Zarhiylar jəmətini ailə-ailə boyiqə aldioqə kəltürüwidi, Zabdi degən kixi bekitildi. □ 18 Zabdi öz ailisidiki ərkəklərnı birdin-birdin hazır kiliwidi, Yəhuda kəbilisidin Zərahning əwladi, Zabdining nəwrisi, Karmining oqlı Aqan bekitildi.□

19 Xuning bilən Yəxua Aqanoqə: — Əy oqlum, Israilning Hudasi Pərwərdigarqə xan-xəropni qayturup berip, *Uning hərmiti üqün* qilqanliringni ikrar qilqin; məndin həqnemini yoxurmay, qilqiningning həmmisini mangan

---

□ **7:14 «Pərwərdigar bekitkən kəbilə jəmət-jəməti boyiqə birdin-birdin aldioqə kəlsun...»** — Huda qaysi yol bilən gunahkar kəbilini kərsətkənliki muxu yərdə ayan qilinmaydu; xübhısizki, kərsitix yoli qək taxlax yaki bax kahin kətürgən «urim wə tummim» arqilik bolqan bolsa kerək. □ **7:17 «Zarhiylar jəməti»** — yaki «Zarhiylar». «Zarhiylar» degən «Zərahlar»ning baxqa bir xəkli (1:7ni kəring). □ **7:18 «Zərahning əwladi»** — ibraniy tilida «Zərahning oqlı».

eytkin, dedi.□

²⁰ Akan Yəxuağa jawab berip: — Mən dərwəkə Israilning Hudasi Pərwərdigar aldida gunah kılıp, mundaq-mundaq kildim: ²¹ mən oljin- ing arisidin Xinarda qıkkən qıraylıq bir tonəğa, ikki yüz xəkəl kümüş, əllik xəkəl eqirliktiki altun tahtioğa kəzüm kizirip ularni eliwaldim. Mana, bu nərsiləni qedirimning otturisdiki yərgə kəmüp qoydum, kümüş ularning astida, — dedi.□

²² Xularni dewidi, Yəxua əlqiləni əwətti, ular qediroğa yügürüp bardı wə mana, nərsilər dərwəkə qedirda yoxurukluk bolup, kümüş bu- larning astida idi. ²³ Ular bu nərsiləni qedirdin elip qıkip Yəxuağa, xundaqla barlıq Israillarn- ing kexioğa kəltürüp, Pərwərdigarning aldioğa qoydı. ²⁴ Andin Yəxua bilən pütkül Israil jamaiti qopup Zərahning oqli Akanni, kümüş, ton wə altun tahta bilən qoxup, uning oqulliri bilən kizlirini, uyliri bilən exəkliri, qoyliri, qediri bilən barlıq təwəliklirini elip Aqor jiləsisioğa kəltürdi.

²⁵ Yəxua Aqanoğa: — Sən beximizioğa qanqilik apət kəltürdüng! Mana, bəgün Pərwərdigar sening üstünggə apət kəltüridu, — dedi. Andin pütkül Israil jamaiti uni qalma-kesək kılıp əltürdi. Ular ailisidikilərnimu qalma-kesək kılıp

---

□ **7:19 «Pərwərdigarğa xan-xərapni kayturup berip Uning həriti üçün kılənlirini ikrar kılənin»**

— Akanning kılənlirini ikrar kıləninining əzi Hudəğa xan-xərapni kayturuxni bolidu, qünki bu ix Hudaning həmmə ixtin həwədar boləninini halayık aldida kərsitidioğan ixtur.

□ **7:21 «Xinar»** — Babilning baxqa bir namidur.

öltürgəndin keyin, həmmiini otta köydürüwətti.
 □ 26 Andin halayik bir qong dəwə taxni uning üstigə dəwiləp koydi. Būgūngə kədər u u yərdə turmaqta. Buning bilən Pərwərdigarning oəzipi yandi. Xuning bilən xu yərgə «Apət jilojisi» «(Aqor jilojisi)» dəp nam koyuldi wə bu künigiqə xundak atalmakta.□

8

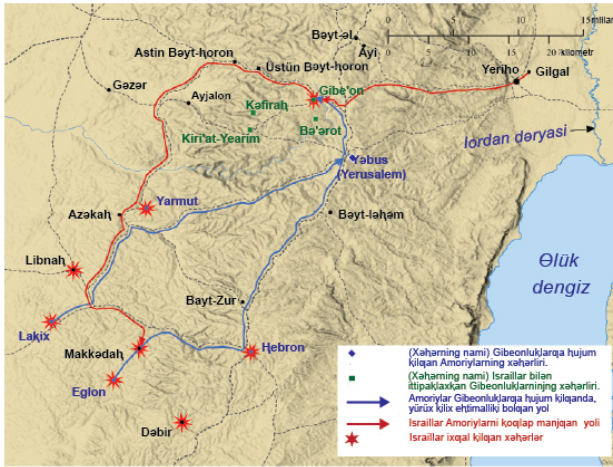
Israilning Ayi xəhiri üstidin oəlibə kilixi

¹ Pərwərdigar Yəxua oə: — Sən heq kərkma, həm hədukmioin. Turup, barlik jəngqilərnəni oəzūng bilən elip, Ayi xəhirigə qikkin. Mana, Mən Ayining padixahi, həlki, xəhiri wə zeminini kəoxup sening kolungoə tapxurdum. ■ ² Sən Yeriho bilən uning padixahioə kəndak kiləlan bolsang Ayi xəhiri bilən uning padixahioəimu xundak kilisən. Pəkət silər bu kətim xəhərdin olja wə qarpaylarni alsanglar bolidu. Əmdi sən xəhərnəng kəyni təripigə hujum kilixkə pistirma kəyoəin, — dedi.■

□ 7:25 «...Israil jamaiti Aqanni qalma-kesək kilip oltürdi. Ular ailisidikilərnimu qalma-kesək kilip oltürgən...» — Aqanning ailisidikilər qalma-kesək kilindi; qünki ailisidikilər uning gunahini kərup turup uning toərluk jim turoəqqa, uningə xerik bolup kəloəan. □ 7:26 «Apət jilojisi» — ibraniy tilida «Aqor jilojisi». ■ 8:1 Qan. 1:21; 7:18 ■ 8:2 Qan. 20:14; Yə. 6:21

Yəxua pəyqəmbərnin Qanaanning jənubiy tərpidiki hərbiy yürüxliri

Qanaan jənubiy tərpidə yürüzülgən hərbiy yürüxlər

³ Xuning bilən, Yəxua bilən həmmə jəngqilər kəzoqilip, ayioğa hujum kilixkə qikti. Yəxua ottuz ming batur jəngqini iləp kəqidə ularni mangdurdi ⁴ wə ularoğa mundak tapilidi: — «Silər agah bolup, xəhərdin bək neri kətməy xəhərnin kəynidə məkünüp turup, həmminglar bəktürmə hujumoğa təyyar turunglar. ⁵ Mən özüm bilən qaləan həmmə kixilərnə elip xəhərgə yəkin barimən; xundak boliduki, ular baldurkidək aldimizə qikip hujum qiləanda, biz ularning aldidin kaqimiz; ⁶ ular jəzmən bizning kəynimizdin kəqləydu; ular: «Israillar baldurkidək aldimizdin kəqip kətti» dəp oylaydu, biz ularni azdurup xəhərdin yirək elip qikimiz. Xuning üçün biz ularning aldidin kaqimiz. ⁷ U waqitta silər bəktürmidin

qorup qikip, xəhərni ixoqal qilinglar; qünki Pərwərdigar Hudayinglar bu xəhərni silərninğ qolonğlaroqa tapxuridu. ⁸ Xəhərni ixoqal qiloqandin keyin Pərwərdigarning tapilioqini boyiqə u xəhərni ot yekip köydüriwetinglar. Mana, mən silərgə əmr bərdim».

⁹ Yəxua ularni yoloqa saldi, ular berip Bəyt-Əl bilən Ayining otturisida, Ayining oqərb tərpidə bəktürmə selip marap olturdi. Yəxua bolsa u keqisi həlkning arisida qondi. ¹⁰ Ətisi səhər Yəxua qorup, həlkni yioqip təkxürdi; andin u Israilning əksəqalliri bilən billə həlkning al-dida Ayioqa qarxi mangdi. ¹¹ Uning bilən billə boləqan həmmə jəngqilərmu uning bilən qikip, xəhərning aldioqa yəqin berip, Ayining ximal tərpidə qedir tikti. Ular qüxkən jay bilən Ayining otturisida bir jiloqa bar idi. ¹² Yəxua bəx mingqə adəmnı tallap elip berip, Bəyt-Əl bilən Ayining otturisida, xəhərning oqərb tərpidə bəktürmə turozuoqanidi. ¹³ Xundəq qilip, barlik həlk, yəni xəhərning ximal tərpidiki bargəhtiki qoxun bilən oqərb tərpidiki pistirma qoxun orunlaxturup bəlündi. Xu keqisi Yəxua əzi jiloqining otturisoqa qüxti. ¹⁴ Ayining padixahı xu əhwalni kərđi wə xəhərdikilər aldirap səhər qoruxti; padixah bilən barlik həlkı Israil bilən soquxux üqün bəlgiləngən wəqıttə Arabah tüzlənqlikigə qıkti. Lekin padixahning xəhərning kəynidiki pistirma qoxundin həwiri

yok idi. □ 15 Yəxua bilən barliq Israil bolsa əzlrini ulardin yengilgəngə selip, qəl tərəpkə kaqti. 16 Xəhərdə bar həlkning həmmisi ularni qoqlaxka qakirildi; ular kelip Yəxuani qoqliqanda, ular azdurulup xəhərdin yiraq kilindi. 17 Ayi bilən Bəyt-Əlning iqidə Israilni qoqlaxka qikmiqan heqbir ər kixi qalmidi; ular xəhərnə oquq koyup, həmmisi Israilni qoqlap qikip kətti.

18 U waqitta Pərwərdigar Yəxuaqa: — Qolungdiki nəyzini ayioqa karitip uzatkin; qünki Mən uni sening qolungoqa tapxurdum, — dewidi, Yəxua qolidiki nəyzini xəhərgə karitip uzatti. 19 U qolidiki nəyzini uzatqan hamən pistirmida yatqanlar jayidin tezla qikip, yügürginiqə xəhərgə etilip kirip, uni ixoqal kilip xuan ot yeqip keydürüwətti.

20 Ayining adəmliri burulup kariwidi, mana xəhərdin asman-pələk ərləwatqan tütünni kərđi, ya u yakka ya bu yakka kaqayli desə, heq həli qalmioqanidi; qəl tərəpkə kaqkan Israillar burulup əzlrini qoqlap keliwatqanlaroqa hujum kildi. 21 Yəxua bilən barliq Israil pistirma qoxunning xəhərnə elip boləqanliqini, xundaqla xəhərdin tütünni ərləp qikkinini kərüp, yenip kelip, Ayining adəmlirini əltürgili turdi. 22 Xuning bilən bir waqitta xəhərnə aloqanlarmu xəhərdin qikip ularoqa hujum kildi. Xuning bilən ular Israillarning otturisida, bəziliri bu

---

□ **8:14 «bəlgiləngən waqitta»** — bəlkim Bəyt-Əldikilər bilən pütüxkən məlum bir waqit boluxi mumkin (17-ayətni kərüng). Baxka birhil təjimişi «bəlgiləngən jayda».

tərəptin, bəziliri u tərəptin kapsilip qaldi. Israillar ularning heqbirini qoymay, həmmisini oltürüwətti. ■

²³ Ular Ayining padixahini tirik tutup, Yəxuaning aldioğa elip bardi. ²⁴ Israil dalada uqrioğan barliq ayiliklarni, yəni əzlrini qəlgigə qoqlap kəlgənlərnı kırıp yokatqandin keyin (ularning həmmisi kiliqlinip yokitiloğanıdı), barliq Israil Ayioğa yenip kelip, u yərdikilərnı kiliqlap oltürdi. ²⁵ Xundak boldiki, xu künidə oltürülgən ər-ayallar, yəni ayiliklarning həmmisi on ikki ming adəm idi. ²⁶ Qünki Yəxua Ayida turuwatqan həmmə adəm yokitilmioquqə qolidiki uzutup turoğan nəyisini yioqmioğanıdı.

²⁷ Həlbuki, Pərwərdigarning Yəxuağa buyruoğan səzi boyiqə Israillar xəhərdiki qarpay bilən oljini əzliri üqün aldi. ■ ²⁸ Andin Yəxua Ayi xəhirini keydürüp, uni əbədgiqə Harabilik dəwisigə aylanduruwətti; taki bügüngiqə u xundak turmaqta.

²⁹ Ayining padixahini bolsa, u bir dərəhkə asturup, u yərdə kəqkiqə turoquzdi. Kün patqanda Yəxua əmr kiliwidi, kixilər uning əlükini dərəhtin qüxürüp, uni xəhərnıng qowukıning aldioğa taxlap, üstigə qong bir dəwə taxni dəwiliwətti; bu tax dəwisi bügüngiqə turmaqta. ■

Israilning əzlrini Pərwərdigarning əhdisigə kaytidin baqlixi

■ 8:22 Qan. 7:2 ■ 8:27 Qəl. 31:22, 26; Yə. 8:2 ■ 8:29 Qan. 21:22, 23

30 Andin Yəxua Ebal teoqida Israilning Hudasi Pərwərdigarəqa qurbangah, yasidi.

31 Pərwərdigarning kuli Musaning Israiləqa buyruqini boyiqə, Musəqa nazil kilingan qanun kitabida pütülgəndək, qurbangah heqbir təmür əswab təgküzülmigən pütün taxlardin yasaloqanidi. Uning üstidə həlk Pərwərdigarəqa atap keydürmə qurbanliqlar wə inakliq qurbanliqliri sunup turdi. ■ 32 Xu yərdə Yəxua uning taxlirining üstigə pütkül Israilning aldidə Musa pütken qanunni kəqürüp pütüp qoydi. ■ 33 Andin pütkül Israil həlki, ularning aqsakalliri, əməldarliri bilən həkimliri, məyli musapirlar bolsun yaki ularning arisida tuquloqanlar bolsun, həmmisi Pərwərdigarning əhdə sanduqining ikki tərpidə, əhdə sanduqini kətürgən kahinlar boləqan Lawiylarning aldidə ərə turdi; Pərwərdigarning kuli Musaning dəsleptə buyruqini boyiqə, Israilarning bəht-bərikitini tiləxkə həlkning yerimi Gərizim teoqi aldidə, yənə bir yerimi Ebal teoqi aldidə turdi. □

34 Andin Yəxua qanun kitabida pütülgənninğ həmmisigə muwapik qanundiki həmmə sözləni, jümlidin bəht-bərikət sözliri wə lənət sözlirini oqup bərdi. 35 Yəxua bularni pütkül Israil jamaitigə, jümlidin ayallar, balilar wə ularning arisida turuwatqan musapirlarəqa

■ 8:31 Mis. 20:25; Qan. 27:4 ■ 8:32 Qan. 27:3 □ 8:33 «Andin pütkül Israil həlki... həmmisi ... kahinlar boləqan Lawiylarning aldidə ərə turdi; ... həlkning yerimi Gərizim teoqi aldidə, yənə bir yerimi Ebal teoqi aldidə turdi» — bu ixni Huda ilgiri Israiləqa bekitkən («Qan.» 11:29 wə 27-28-bablarni kəring).

■ 8:31 Mis. 20:25; Qan. 27:4 ■ 8:32 Qan. 27:3 □ 8:33 «Andin pütkül Israil həlki... həmmisi ... kahinlar boləqan Lawiylarning aldidə ərə turdi; ... həlkning yerimi Gərizim teoqi aldidə, yənə bir yerimi Ebal teoqi aldidə turdi» — bu ixni Huda ilgiri Israiləqa bekitkən («Qan.» 11:29 wə 27-28-bablarni kəring).

oqup bərđi; Musaning barlıq buyruoanliridin heqbir sozni qaldurmidi. ■

9

Gibeonluqlarning Israilni aldap koyuxi

¹ Əmdi xundak boldiki, Iordan deryasining qarib tərpidiki, yəni taqlıq rayondiki, Xəfəlah oymanlikidiki, Uluql Dengiz boyidiki, Liwanning udulioiqə sozuləan barlıq yurtlardiki padixahlar wə xuningdək Hittiylar, Amoriylar, Kanaaniylar, Pərizziylər, Hiwiylar, Yəbusiylarning padixahliri bu ixtin həwər tapqanda, □ ² həmmisi bir bolup Yəxua bilən Israiləa qarxi jəng kiləyli ittipaklaxti.

³ Əmma Gibeon ahaliliri Yəxuaning Yeriho bilən Ayioəa nemə kiləlinini angliəanda, ⁴ ular hiylə-mikir ixlitip, əzlrini *uzun* səpərdə boləandək kərsitip, exəklərgə kona taəar-hurjun bilən kona, yirtik-yamak xarab tulumlirini artip, □ ⁵ putliriəa yamak qüxkən kona kəxlərnə kiyip, kona jul-jul eginlərnə üstigə oriəan idi; ular səpərgə aləan nanlarning həmmisi pahtilixip qurup kətkənidi. □ ⁶ Ular Gilgal qedirgahioəa

---

■ **8:35** Qan. 31:11 □ **9:1 «Uluql dengiz»** — həzirki «Ottura Dengiz»dur. □ **9:4 «əzlrini uzun səpərdə boləandək kərsitip...»** — yaki «əzlrini əqlilər kilip kərsətkən,...» yaki «birmunqə ozuk-tülük təyyarlioəan,...». □ **9:5 «səpərgə aləan nanlar... qurup kətkənidi»** — yaki «səpərgə aləan nanlar... qurup kətkənidiuwilip kətkənidi».

berip Yəxuaning kexioğa kirip uning bilən Israillaroğa: — Biz yirak yurttin kelduk; biz bilən əhdə tüzənglar, dedi.

⁷ Lekin Israillar Hıwiylaroğa jawab berip: — Silər bizning arimizda turuwatқан muxu yərliklər boluxunglar mumkin; undaқта biz silər bilən қандақmu əhdə tüzimiz? — dedi.

⁸ Ular Yəxuağa: — Biz sening қulliringmiz, dedi. Yəxua ulardin: — Silər kim, қəyərdin kədinglar? — dəp soridi.

⁹ Ular uningoğa jawab berip: — Sening қulliring bolsa Pərwərdigar Hudayingning namini anglioanliki üqün nahayiti yirak yurttin kəldi. Qünki biz Uning nam-xəhritini wə Uning Misirda қiloan həmmə ixlirini, ¹⁰ xundaқla Uning Iordanning u tərpidiki Amoriylarning ikki padixaһi, yəni Həxbonning padixaһi Siһon bilən Axtarotta turuқluk Baxanning padixaһi Ogқа nemə қiloqinini angliduk. ■ ¹¹ Xunga aқsaқallirimiz bilən yurtta turoquqi həmmə həlk bizgə sөz қilip: — Қolunglaroğa səpərgə lazimlik ozuқ-tүlүk elip, berip Israillar bilən kərүxүp ularoğa: «Biz silərnning қulluқunglarda bolimiz; xunga biz bilən əhdə tüzүnglar», dənglar, dəp bizni əwətti. ¹² Silərnning қexinglaroğa қarap yoloğa қiққан күnidə biz səpirimiz üqün öyimizdin aloan nan issiқ idi, mana hazır u қurup, pahtilixip ketiptu. ¹³ Bu xarab tulumliri bolsa xarab қақilioanda yengi idi, mana əmdi yirtilip ketiptu. Biz kiygən bu kiyimlər wə kəxlər səpərnning intayin uzunluқidin konirap kətti, —

■ 9:10 Qəl. 21:24, 33; Қan. 1:4

dedi.

¹⁴ Xuning bilən Israillar ularning ozuq-tülükidin azraq aldi, lekin Pərwərdigardin yol sorimidi. □

¹⁵ Xundak qilip, Yəxua ular bilən sülhi tüzüp, ularni tirik qoyuxka ular bilən əhd baqlidi; jamaət əmiririmu ularqa kəsəm qilip bərdi.

¹⁶ Ular əhdə baqlixip üq kündin keyin, bu həlkning əzligə koxna ikənlikini, əzlrining arisida olturuxluk ikənliki ularqa məlum boldi.

¹⁷ Israillar səpirini dawamlaxturup üqinqi küni ularning xəhərlirigə yetip kəldi; ularning xəhərliri Gibeon, Kəfirah, Bəerot bilən Kiriat-yearim idi. ¹⁸ Jamaətning əmiriliri ilgiri Israilning Hudasi Pərwərdigarning nami bilən ularqa kəsəm qiloqan boloaqka, Israillar ularqa hujum kilmidi. Buning bilən pütkül jamaət əmirilər üstidin oqotuldaxkili turdi.

¹⁹ Lekin əmirlərninğ həmmisi pütkül jamaətkə: — Biz ularqa Israilning Hudasi Pərwərdigarning *nami* bilən kəsəm qilip bərgəqkə, ularqa kol təgküzəlməymiz.

²⁰ Biz ularqa qiloqan kəsəməmiz tūpəylidin, üstimizgə oqəzəp qüxməsliki üqün ularni tirik qalduruxmiz kerək; ularqa xundak qilmisak bolmaydu, dedi.

²¹ Andin əmirilər jamaətkə yənə: — Ular ni tirik qoyunglar; həlbuki, ular pütkül jamaət üqün otun yaroquqi wə su toxuquqilar bolidu, dedi. Bu ix əmirilər jamaətkə degəndək boldi.

²² U waqıtta Yəxua ularni qaqirip ularqa: —

□ **9:14** «ularning ozuq-tülükidin azraq aldi» — bəlkim ularning səzliri rast-yaloqanliqini bilix üqün ozuq-tülükün azraq elip tetip baqqan boluxi mumkin.

Silər arimizdiki yərliklər turup, nemixka biz yiraktin kəldük, dəp bizni aldinglar? ²³ Buning üçün silər əmdi lənətkə kəlip, aranglarda Hundayimning öyi üçün otun yaridioğan wə su toxuydioğan kəl boluxtin birər adəmmu mustəsna bolmaydu, — dedi.

²⁴ Xuning bilən ular Yəxuaşa jawab berip: — Pərwərdigar Hundayingning Öz kuli bolğan Musaşa əmr kəlip, barlıq zeminni silərgə berixkə, xundakla zeminda turuwatqanlarning həmmisini aldinglardin yökətitixkə wədə kəlğanlıki kulliring bolğan pəkirlarşa enik məlum kəlini; xunga biz siləning tūpəylinglardin jənimizdin jəzmən ayrilip kəlimiz dəp wəhimigə qūxūp, bu ixni kəlip salduq. ■ ²⁵ Əmdi biz kəlungə qūxtuk; nəziringgə nemə yahxi wə durus kərünsə xuni kəlgin, — dedi.

²⁶ Yəxua ənə xundak kəlix bilən ularni Israilning kolidin kətquzdi; Israillar ularni əltürmidi.

²⁷ Ləkin xu kuni Yəxua Pərwərdigar tallaydioğan jayda jamaət üçün wə Pərwərdigarning kurbangahı üçün ularni otun yarəşuqilar wə su toxuşuqilar dəp bekitti. Ular bəgüngə kədər xundak kəlip kəlməktə.

10

Amoriylarning ittəpaqdax kəxunning üstidin

■ 9:24 Kəan. 7:1, 2

oqalib kelixi — ajayib bir məjizə

¹ Xundak boldiki, Yerusalemning padixahi Adoni-zədək Yəxuaning Ayi xəhirini ixşal kilip, uni mutlək yoxatqanlığını, Yeriho bilən uning padixahioğa kiloşinidək, Ayi bilən uning padixahioşimu xundak kiloşinini, Gibeonda olturoşuqilarning Israil bilən sülh tüzüp, ularning arisida turuwatqanlığını anglap, □ ■

² u wə həlki qattik kərkti; qünki Gibeon bolsa Ayidin qong xəhər bolup, paytəht xəhərliridək idi; uning həmmə adəmliri tolimu batur palwanlar idi. ³ Xuning bilən Yerusalemning padixahi Adoni-zədək Hebronning padixahi Hoşam, Yarmutning padixahi Piram, Lakixning padixahi Yafiya wə Əglonning padixahi Dəbirgə həwər əwətip: — ⁴ Mening yenimoğa kelip Gibeonlaroğa hujum kiliximiz üqün manga mədət beringlar; qünki ular bolsa Yəxua wə Israillar bilən sülh tüzüwalı, — dedi.

⁵ Xundak kilip Amoriylarning bəx padixahi, yəni Yerusalemning padixahi, Hebronning padixahi, Yarmutning padixahi, Lakixning padixahi wə Əglonning padixahi — ular əzliri barlıq qoxunliri bilən billə qikip, Gibeonning udulida bargah tikip, uningoğa hujum kildi.

⁶ Buning bilən Gibeonliklar Gilgaldiki qedirgahqa, Yəxuaning kəxioğa adəm əwətip: — Sən əz kulliringni taxliwətməy, dərhal kəximizoğa kelip mədət berip, bizni kutkuzoşin; qünki taoşlıq rayonda olturuxluk Amoriylarning

□ **10:1** «Yerusalemning padixahi Adoni-zədək» — oqurmənlərgə enikki, xu qaoşda Yerusalem xəhiri tehi Israillaroğa təwə əməs. ■ **10:1** Yə. 6:15; 9:15

barlik padixahliri birlixip bizgə hujum kildi, — dedi.□

⁷ Buni anglap Yəxua barlik jəngqilərnı, jümlidin həmmə batur palwanlarnı elip Gilgaldin yolə qıkti. ⁸ Pərwərdigar Yəxuaəqə: — Ulardin kərkmiəqin; qünki Mən ularnı sening kəlungə tapxurdum, ularning həqbiri aldingda put tirəp turalmaydu, — dedi.

⁹ Yəxua Gilgaldin qıqip pütün keqə mengip ularning üstigə tuyuksiz qüxti. ¹⁰ Pərwərdigar ularnı Israilning aldida tiripirən kildi, Yəxua ularnı Gibeonda kattik məqlup kilip kirip, Bəyt-Həronəqə qıkidioqan dawan yolida koqlap, Azikah bilən Makkədəhkiqə sürüp-toqay kildi.

¹¹ Ular Israildin keqip, Bəyt-Həronning dawandin qüxüwatqanda, Pərwərdigar takı ular Azikahqə yətküqə asmandin ularning üstigə qong-qong məldür-taxlarnı yaqdurdi. Ular əldi; muxu məldürlər bilən əltürülgənlər Israillar kiliqlap əltürgənlərdin kəp idi.

¹² Andin Yəxua Pərwərdigarəqə səz kildi, — yəni Pərwərdigar Amoriylarnı Israilning aldioqə tapxuroqan künidə u Israilning kəz aldida Pərwərdigarəqə mundak dedi: — «Əy kuyax, Gibeon üstidə tohtap tur! Əy ay, Ayjalon jiloqisi üstidə tohtap tur!»

¹³ Xuni dewidi, həlk düxmənlərdin intikam elip boləquqilik kuyax mangmay tohtap turdi, aymu tohtap turdi. Bu wəkə Yaxarning kitabida pütülgən əməsmidi? Kuyax təhminən pütün bir kün asmanın otturisida tohtap olturuxqə

□ **10:6 «sən öz kulliringni taxliwətməy,...»** — ibraniy tilida «kəlungni kulliringdin elip kətmigəy,...».

aldirimidi. □ 14 Pərwərdigar bir insanning nidasioğa kulaq saloğan xundak bir kün ilgiri bolup baqmioğan wə keyinmu bolup baqmidi; qünki Pərwərdigar Israil üqün jəng kildi.

15 Andin Yəxua bilən pütkül Israil Gilgaldiki qedirgahğa yenip kəldi. 16 Əmma u bəx padixah bolsa keqip Makkədahtiki oğaroğa yoxuruniwaldi.

17 Xuning bilən birsi Yəxuağa məlum kilip: — U bəx padixah tepildi; ular Makkədahtiki oğaroğa yoxuruniwaptu, dedi. 18 Yəxua: — Undak bolsa oğarning aozioğa qong-qong taxlarni yumilitip koyunglar, andin uning aldida adəmlərnəni kəzətkə koyunglar. 19 Lekin silər tohtap qalmaq düxmənliringlarni qoqlap kəynidə qaloğanlarni kiringlar; ularni öz xəhərlirigə kirgüzmənglar, qunki Pərwərdigar Hudayinglar ularni qolunglarğa tapxurup bərdi, — dedi.

20 Andin xundak boldiki, Yəxua bilən Israil-lar bularni kirip kattik məolup kilip yoxatti; lekin keqip kutuloğan bir qalduq mustəhkəm xəhərlirigə kiriwaldi. 21 Andin barlik həlk Makkədahtiki qedirgahğa, Yəxuaning kexioğa tinq-salamət yenip kəldi. Həqkim Israillarğa qarxi eoiz eqixka jür'ət kilalmidi. □

22 Yəxua: — Oğarning aozini eqip, u bəx padixahni oğardin qikirip mening kəximioğa elip kelinglar, — dedi.

23 Ular xundak kilip bəx padixahni, yəni

□ **10:13 «Yaxarning kitabi»** — yaki «Adalətpərwər kixining kitabi». Bu kitab Təwratta tepilmaydu; «2Sam.» 1:18dimu tiloğa elinidu. □ **10:21 «...qarxi eoiz eqixka jür'ət kilalmidi»** — yaki «...təhdit selixka jür'ət kilalmidi».

Yerusalemning padixahi, Hebronning padixahi, Yarmutning padixahi, Lakixning padixahi wə Əglonning padixahini oʻqardin qikirip uning kexioʻa elip kəldi. ²⁴ U padixahlar Yəxuaning kexioʻa kəltürülgəndə, Yəxua Israilning həmmə adəmlirini qakirip, əzi bilən jənggə qikқан ləxkər sərdarlirioʻa: — Kelip putliringlarni bu padixahlarning gədinigə koyunglar, — dedi. Xundak dewidi, ular kelip putlirini ularning gədənirigə koydi. ²⁵ Andin Yəxua ularoʻa: — Korkmanglar wə heq hoduqmanglar, kəysər wə oʻayrətlik bolunglar; qünki Pərwərdigar silər hujum kiləqan barlik duxmənliringlaroʻa xundak ixni kilidu, — dedi.

²⁶ Andin Yəxua padixahlarni kiliqlap oltürüp, jəsətlirini bəx dərəhkə esip koydi; ular dərəhlərnin üstidə kəqkiqə esikliq turdi. ■

²⁷ Kün patqanda Yəxuaning buyruqi bilən kixilər əlüklərnin dərəhlərdin quxürüp, ular ilgiri yoxurunəqan oʻaroʻa taxlap, oʻarning aozioʻa qong-qong taxlarni koyup koydi. Bu taxlar taki büküngə kədər xu yərdə turmaqta.

Zeminning janubiy təripidə urux kilix

²⁸ U küni Yəxua Makkədəhni ixəqal kilip, uning padixahi bilən xəhiridiki həmmə həlkning birinimu koymay kiliqlap mutlək yokatti; u Yerihoning padixahioʻa kiləqinidək Makkədəhning padixahioʻimu xundak kildi.

²⁹ Andin Yəxua bilən barlik Israillar Makkədəhtin qikip, Libnahqa berip Libnah

■ **10:26** Qan. 21:23; Yə. 8:29

xəhiringə hujum kildi. ³⁰ Pərwərdigar unimu padixahı bilən qoxup Israilning qolioğa tapxurup bərđi; Yəxua uni kiliq bilən urup, xəhiridiki həmmə həlkning birinimu qoymay kiliqlap ɵltürđi; u Yerihoning padixahığa kılöjiniđək uning padixahıöjimu xundak kildi.

³¹ Andin Yəxua bilən barlıq Israil Libnahđin qikip, Lakixka berip, uni kamal kılıp uningğa hujum kildi. ³² Pərwərdigar Lakixni Israilning qolioğa tapxurđi; ular ikkinqi künila uni kiliq bilən elip, dəl Libnahka kılöjiniđək, xəhiridiki həlkning birinimu qoymay kiliqlap ɵltürđi.

³³ U waqıtta Gəzərninq padixahı Horam Lakix xəhiringə mədət berix üqün qikip kəldi; lekin Yəxua uni barlıq adəmliri bilən qoxup urup, ulardin heqkimni tirik qoymay ɵltürđi.

³⁴ Andin Yəxua bilən barlıq Israil Lakixtin qikip, Əglonğa berip uni kamal kılıp, u xəhərgə hujum kildi. ³⁵ Ular xu küni xəhərnı elip, uningdiki adəmlərnı kiliqlidi; xu küni Yəxua xəhərdiki barlıq kixilərnı təltöküs yoqatti; u dəl Lakixka kılöjiniđək, ularöjimu xundak kildi. ³⁶ Andin Yəxua bilən Israilning həmmisi Əglondin qikip Həbronğa berip, u xəhərgə hujum kildi. ³⁷ Ular uni elip, dəl Əglonda kılöjandək uning padixahını kiliqlap, uningğa qaraxlıq həmmə yeza-kəntlirini elip, ularning iqidə olturuxluk həmmə adəmninq heqbirini qoymay kiliqlap yoqatti. Yəxua xəhərnı wə iqidiki barlıq adəmlərnı mutlək yoqatti.

³⁸ Andin Yəxua bilən barlıq Israillar Dəbirgə berip, u xəhərgə hujum kildi. ³⁹ U xəhərnı elip wə uningğa qaraxlıq həmmə yeza-kəntlirini

kiliq bilən urup, padixahini tutup, bulardiki barliq adəmlərninğ heqbirini qoymay təltöküs yokatti. Yəxua Hebronəja kiləninidək, Libnahğa wə uning padixahioja kiləninidək, Dəbir bilən uning padixahiojimu xundak kildi.

⁴⁰ Bu tərəkidə Yəxua xu pütün yurtni, yəni taoqlik rayonni, jənubiy Nəgəw yurtini, Xəfələh oymanlikini, dawandiki yurtlarni hujum kilip elip, həmmə yurtni ixəjal kilip barliq padixahliri bilən məqlup kildi. Israilning Hudasi Pərwərdigar buyruəninidək, u heqkimni qoymay, bəlki nəpəsi barlarning həmmisini mutlək yokatti. ■ ⁴¹ Yəxua Kadəx-Barneadin tartip Gazaəiqə boləjan yurtlarni, xuningdək Goxənninğ pütkül yurtini taki Gibeonəiqimu hujum bilən aldi. ⁴² Bu kətimki uruxta Yəxua bu padixahlarni məqlup kilip, ularning zeminini igilidi. Qünki Israilning Hudasi Pərwərdigar Israil tərəptə turup jəng kildi.

⁴³ Andin Yəxua bilən barliq Israil Gilgaldiki qedirgahğa yenip kəldi.

11

Ximaliy ittipağdax əllər bilən urux kiliq

¹ Əmma Həzorning padixahi Yabin bularni anglap Madonning padixahi Yobab bilən Ximronning padixahi wə Aqsafning padixahioja adəm əwətti, ² xundakla ximaldiki taoqlik rayondiki padixahlarəja, Kinnərotning

■ **10:40** Qan. 7:2; 20:16, 17; Yə. 8:2

jənubidiki tüzlänglik, oymanlik wə qərbteki Dor egizlikidiki həmmə padixahlarqa əlqi əwətti; □ ³ U yənə xərək bilən qərb tərəptiki Qanaaniylar, Amoriylar, Hittiylar, Pərizziylər bilən taqlıq rayondiki Yəbusiylar wə Hərmon teqining etikidiki Mizpaḥ yurtida turuwatqan Hiwiylarni qakirdi. ⁴ Ular, yəni padixahliri wə barlıq qoxunliri qıktı; ularning sani dengiz sahilidiki kumdək kəp idi, ularning nuroqun at wə jəng hərwiliri bar idi. ⁵ Bu həmmə padixahlar bir bolup yiqilip, Israil bilən jəng kılıx üqün Mərom sulirining boyida qedirlarni tikti.

□ **11:2 «Dor egizliki»** — yaki «Nafat-Dordiki».

Yəxua pəyqəmbərning Qanaanning ximaliy tərīpidiki hərbiy yürüxliri

Qanaan ximaliy tərīpidə yürgüzülgən hərbiy yürüxlər

6 Ləkin Pərwərdigar Yəxuaşa: — Sən ulardin heq qorkmişin; çünki Mən ətə muxu wakitlarda ularning həmmisini Israilning aldidə

həlakətkə tapxurimən. Sən ularning atlirining pəylirini kesip, hərwilirini otta keydürüwetisən, — dedi.

⁷ Buni anglap Yəxua bilən uning həmmə jəngqiliri Mərom sulirining yenioşa berip, ularning üstigə tuyuksiz qüxüp hujum kildi.

⁸ Pərwərdigar ularni Israilning qolioşa tapxurdi; ularni urup Qong Zidon wə Misrəfot-Mayimoşiqə, xundakla xərk tərəptiki Mizpah wadisioşiqə sürüp berip, ulardin heqbirini qoymay kiliqlap öltürdi. ⁹ Yəxua Pərwərdigarning əzigə buyruşinidək kilip, ularning atlirining pəylirini kesip, hərwilirini otta keydürüwətti.

¹⁰ Xu qaşda Yəxua kaytip berip, Həzorni ixoşal kilip, uning padixahini kiliqlap öltürdi. Həzor bolsa xu dəwrlərdə axu barlıq əlləning beşi idi.

¹¹ *Israillar* xəhər iqidə olturuxluk həmmisini kiliqlap öltürüp, heq nəpəs igisini qoymay həmmisini üzül-kesil yoqatti; Həzorni Yəxua otta keydürüwətti,

¹² Xu padixahlarning barlıq paytəht xəhərlirini elip, ularning padixahirini məşlup kildi; Pərwərdigarning quli bolşan Musa buyruşinidək, u ularni kiliqlap üzül-kesil yoqatti.

■ ¹³ Ləkin egizlikkə selinoşan xəhərləni bolsa, Israil keydürmidi; Yəxua ulardin pəkət Həzornila keydürüwətti.

¹⁴ *Israillar* bu xəhərlərdiki şəniymətləni wə qarpaylarni əzligə olja kilip aldi, ləkin iqidiki həmmə adəmləni kiliqlap yoqatti; ular birmu nəpəs igisini tirik qoymidi.

¹⁵ Pərwərdigar Öz quli bolşan Musoşa nemə

■ **11:12** Qan. 20:16, 17; Yə. 10:40

buyruqan bolsa, Musamu Yəxuaqa xuni buyruqanidi wə Yəxuamu xundak kildi. U Pərwərdigarning Musoqa buyruqinidin heqnemini qaldurmay həmmiini xu boyiqə ada kildi. ■

¹⁶ Xu tərīkidə Yəxua xu zeminning həmmisini, yəni taqlıq rayondiki zeminlarni, barlıq jənubiy Nəgəw zeminini, barlıq Goxən zeminini, oymanlıqtiki zeminlarni, tüzlənglıktiki zeminlarni wə Israilning taqlıq rayonlirini wə Xəfəlah oymanlıqini, □ ¹⁷ Seir dawinişiqə sozuləqan Həlak teqidin taki Hərmon teqining etikidiki Liwan jiləşiqə jaylaxkan Baal-Gadkiqə boləqan zeminni igilidi; u ularning həmmə padixahlırini tutup ularni əlümgə məhkum kildi. □ ¹⁸ Xu tərīkidə Yəxua bu həmmə padixahlar bilən uzun wəqit jəng kildi. ¹⁹ Gibeonda olturaklaxkan Hıwiylardin baxka, heqbir xəhər Israil bilən sulh tüzmididi. Israil ularning həmmisini jəng arkiliklə aldi. ²⁰ Qünki ularning kənglining qattik kilinixi, Israil bilən jəng kilix niyitidə boluxi Pərwərdigardin idi; buning məqsiti, ularning üzül-kesil yokitilixi; yəni, ularoqa heq rəhim kilinmay, əksişiqə Pərwərdigar Musoqa buyruqinidək ularning yokitilixi üqün idi.

²¹ U wəqıtta Yəxua kelip Anakiylaroqa hujum kilip ularni taqlıq rayondin, Həbrondin, Dəbirdin, Anabdin, Yəhüdaning həmmə taqlıq rayoni bilən Israilning həmmə taqlıq

■ **11:15** Mis. 23:32, 33; 34:12; Qəl. 33:52; Qan. 7:2; 20:16

□ **11:16** «**Israil taqlıq rayonliri**» — xu rayonning keyinki nami. □ **11:17** «**Həlak teqi**» — yaki «Silik Taq».

rayonidin yokatti; Yəxua ularni xəhərliri bilən koxup üzül-kesil yokatti. □ ²² Xuning bilən Israillarning zeminida Anakiylardin heqbirimu qaldurulmidi; pəqət Gaza, Gat wə Axdodta birnəqqisila qaldi.

²³ Xu təriqidə Yəxua Pərwərdigar Musaqə wədə qiloqandək pütkül zeminni aldi; Yəxua uni Israiloqə ularning koxun-kəbilisi boyiqə miras qilip təksim qildi. Andin zemin jəngdin aram tapti.

12

Ixoqal qilinoqan zemin wə xəhərlər

¹ Israil Iordan dəryasining u təripidə, yəni kün qikix təripidə *ikki* padixahni ɵltürdi. Ular ularning zeminini, yəni Arnon dəryasidin tartip Hərmon taqlıqioqə tutaxqan zemin bilən xərək tərəptiki barlık Arabah tüzlənglikini igilidi. Xu *ikki* padixahlar bolsa: —□

² *birsi* Həxbonda turuxluk Amoriylarning padixahi Sihon; u Aroər (Aroər Arnon dəryasining boyida) wə Arnon jiloqisidiki xəhərdin tartip, Gileadning yerimini öz iqigə aləqan Yabbok dəryasioqə (bu Ammoniylarning qegrisi idi) boləqan yərlərdə səltənət qilatti;

³ u səltənət qiloqan zemin yənə xərək tərəptiki Kinnərot dengizidin tartip Arabah dengizioqə,

□ **11:21 «Anakiylar»** — gigantlardin boləqan bir kəbilə.

□ **12:1 «Izahat»** — muxu bablardiki məzmunlarni obdanrak qüxinix üqün munasiwətlik həritilərnəni kəring.

yəni Xor dengizioiqə sozuloqan Arabah tüzlanglikini, xundakla xərək tərəptiki Bəyt-Yəximotka baridioqan yolni wə jənub tərripidə Pisgah teoqining dawanlirining qetigiqə sozuloqan zeminni öz iqigə alatti.□

⁴ Uningdin baxka Israil Baxan padixahı Ogning zeminini aldi; u Rəfayiylar *deyilidioqan gigant-larning* qalduqidin biri idi (ular Axtarot wə Ədrəydə turatti). ■ ⁵ U Hərmon teqidiki yurtlaroqa, Salkah wə pütkül Baxan zeminioqa, yəni Gəxuriylar bilən Maakatiylarning qegrizioiqə, xuningdək Gileadning yerimioqa, taki Həxbonning padixahı Sihonning qegrizioiqə səltənət kilatti.

⁶ Pərwərdigarning quli bolqan Musa bilən Israillar bularoqa hujum kilip məqlup qilqanidi wə Pərwərdigarning quli Musa xu zeminni Rubənlərgə, Gadlaroqa wə Manassəhning yerim kəbilisigə miras kilip bərgənidi.■

⁷ Təwəndikilər Yəxua bilən Israillar Iordan dəryasining oərb tərripidə hujum kilip məqlup qilqan padixahlardur; ularning zeminliri Liwan jiloqsidiki Baal-Gadtin tartip, Seirning dawanlirining yenidiki Həlak teoqioiqə bolqan zeminlardin ibarət idi. Yəxua bu zeminlarni Israilning qoxun-kəbililiri boyiqə ularoqa miras kilip bərdi, ■ ⁸ jümlidin taqlik yurtni, Xəfəlah oymanlikini, Arabah tüzlanglikini, egizliktiki dawanlarni, qəllükni wə jənubtiki Nəgəw zeminini, Hittiylar, Amoriylar, Qanaaniylar,

□ **12:3** «**Kinnərot dengizi**» — yaki «Galiliyə dengizi». «**Xorluk dengiz**» — hazır «Əlük Dengiz» dəp atilidu. ■ **12:4** Qan. 1:4 ■ **12:6** Qəl. 21:24; 32:33 ■ **12:7** Yə. 10:40

Pərizziylər, Hiwiylar wə Yəbusiylarning zeminlirini bəlüp bərdi: —

⁹ Ularning padixahlirining biri Yerihoning padixaḥi, biri Bəyt-Əlning yenediki Ayining padixaḥi, ¹⁰ biri Yerusalemning padixaḥi, biri Həbronning padixaḥi, ¹¹ biri Yarmutning padixaḥi, biri Laqixning padixaḥi, ¹² biri Əglonning padixaḥi, biri Gəzərning padixaḥi, ¹³ biri Dəbirning padixaḥi, biri Gədərning padixaḥi, ¹⁴ biri Hormahning padixaḥi, biri Aradning padixaḥi, ¹⁵ biri Libnahning padixaḥi, biri Adullamning padixaḥi, ¹⁶ biri Makkədəhning padixaḥi, biri Bəyt-Əlning padixaḥi, ¹⁷ biri Tappuahning padixaḥi, biri Həfərning padixaḥi, ¹⁸ biri Afəkning padixaḥi, biri Laxaronning padixaḥi, ¹⁹ biri Madonning padixaḥi, biri Həzorning padixaḥi, ²⁰ biri Ximron-Məronning padixaḥi, biri Akşafning padixaḥi, ²¹ biri Taanakning padixaḥi, biri Məgiddoning padixaḥi, ²² biri Kədəxning padixaḥi, biri Karməlning yenediki Yokneamning padixaḥi, ²³ biri Dor egizlikidiki Dorning padixaḥi, biri Goyimning padixaḥi, □ ²⁴ biri Tirzahning padixaḥi bolup, jəmiy ottuz bir padixaḥ idi.

13

Pərwərdigarning yənə Yəxuaəqa səz qilixi

□ **12:23 «Dor egizlikidiki Dorning padixaḥi»** — yaki «Nafat--Dordiki dorning padixaḥi».

1 Əmma Yəxua yaxinip, yexi heli bir yərgə berip kəlojanidi. Pərwərdigar uningəja mundak dedi: — «Sən əmdi kərip kəlding, yexingmu qongiyip kəldi, ləkin yənə igilinixi kərək boləjan nuroqun zemin bar. ² Bu zeminlar bolsa munular: — Filistiylərninğ wə Gəxuriylarning barlik yurtliri, ³⁻⁴ yəni Misirning xərək tərpidiki Xihor dəryasidin tartip, ximal tərpidiki Əkron xəhirining qəgralirioiqə sozuləjan yərlər (xu yurt Kənaaniylarning zemini həsablinatti), jümlidin Gaza, Axdod, Axkelon, Gat wə Əkrondiki bəx Filistiy əmir baxkuridioqan yurtlar bilən Awwiylarning jənub tərəptiki yurtliri; Zidoniylarəja təwə boləjan Məarahdin tartip Afək bilən Amoriylarning qəgrasioiqə boləjan Kənaaniylarning barlik zemini; □ ⁵ Gəbaliylarning zemini wə barlik Liwan zemini, yəni kün qikix tərəptiki Hərmon teqining etikidiki Baal-gadtin tartip, Hamat rayonioqə kirix eoizioiqə boləjan zeminlar; □ ⁶ Liwandin tartip Misrəpot-Mayimioiqə sozuləjan taqlikta barlik olturuwatkanlarning, yəni Zidoniylarning zemini katarliklardin ibarəttur. Bu zemindiki həlkning həmmisini Mən Israil aldidin kəqliwetimən. Xunga sən qokum Mening sanga buyruoqinim boyiqə buni qək taxlap Israilliklarəja miras kilip təkسيم kilip berixing kərək. ⁷ Sən əmdi bu zeminlarni tokkuz kəbilə bilən Manassəhning yerim kəbilisigə miras kilip bəlgin».

□ **13:3-4 «Məarahdin»** —yaki «Arahdin». □ **13:5 «Hamat rayonioqə kirix eoizioiqə...»** — yaki «Libo-Hamatkioiqə...».

Qanaan (Pələstin)
(Yəxua pəyğəmbər zeminni təksim qilqandin keyin)

Qanaan zeminining təksim qilinixi

Jordan daryasining xərğ tərpidiki miras

zeminlar

⁸ Rubənlər bilən Gadlar bolsa, *Manassəhning yerim kəbilisi* bilən birləktə İordan dəryasının u keti, yəni xərk tərpidə Musaning ularəa bərgən mirasioə igə boldi; buni Pərwərdigarning kuli boləqan Musa ularəa miras kilip bərgənidi: — □ ⁹ Ularning zeminliri Arnon jiləisining boyidiki Aroərdin tartip, jümlidin jiləining otturidiki xəhər wə Dibonəiqə sozuləqan Mədəba tüzəngliki, ¹⁰ Həxbonda səltənət kiləqan, Amoriylarning padixahı Sihonning Ammoniylarning qəgrisiəiqə boləqan həmmə xəhərliri; ¹¹ Gilead bilən Gəxuriylar wə Maakatiylarning qət yurtliri, Hərmon teəining həmmisi wə Salkahəiqə sozuləqan barlık Baxan zemini; ¹² *gigantlar boləqan* Rəfayiylarning qalduk nəslidin boləqan Axtarot bilən Ədrəydə səltənət kiləqan Ogning Baxandiki pütkül padixahlıq zeminidin ibarət idi; muxu zemindikilərnı Musa məqlup kilip, zeminlirioə igə boldi. □ ¹³ Ləkin Israillar Gəxuriylar bilən Maakatiylarnı öz yurtliridin qoqlıwətmidi; xunga Gəxuriylar bilən Maakatiylar bğgngiqə İsrail arisida turmaqta.

¹⁴ Ləkin Musa Lawiy kəbilisigə həq miras zeminni bərmigən; İsrailning Hudasi Pərwərdigar ularəa eytknidək,

---

□ **13:8 «Rubənlər bilən Gadlar bolsa, Manassəhning yerim kəbilisi bilən birləktə...»** — ibraniy tilida «Rubənlər bilən Gadlar bolsa, uning bilən birləktə...». □ **13:12 «Rəfayiylar»** — gigantlar idi. Ular toqruluk «Qan.» 2:10-11, 20, 3:11ni kərüng.

Pərwərdigarğa atap otta sunuloğan qurbanlıqlar ularning mirasidur.□

¹⁵ Musa Rubənlər kəbilisigə, jəmət-aililiri boyiqə yurtlarni miras kilip bərdi. ¹⁶ Ularning zemini bolsa Arnon jiloşining yenediki Aroərdin tartip, jiloşining otturisdiki xəhər wə Mədəbaning yenediki pütkül tüzlənglik, ¹⁷ Həxbon wə uningoğa qaraxlıq tüzləngliktiki həmmə xəhərlər, Dibon, Bamot-Baal, Bəyt-Baal-Meon, ¹⁸ Yahaz, Kədəmot, Məfaat, □ ¹⁹ Kiriatayim, Sibmah, wə «Jiloğa teoqi»diki Zərət-Xahar, ²⁰ Bəyt-Peor, Pisgağ teqidiki dawanlar, Bəyt-Yəximot, ²¹ tüzləngliktiki barlıq xəhərlər wə Həxbonda səltənət kiloğan, Amoriylarning padixahı boləğan Sihonning pütkül səltəniti zeminini ez iqiğə aldi. Bu padixah wə uning bilən xu yurttā olturuxluk, *Sihonoğa* bekiñoğan sərdarlar Əwi, Rəkəm, Zur, Hur wə Rəba katarlıq Midiyan əmiriliri bolsa Musa tərpidin əltürəlgənidi. ²² Xu waqıtta Israillar əltürəngələr iqidə Beorning oqli palqi Balaammu bar idi; unimu ular kiliqlap əltürəngənidi.■

²³ Rubənlərnin zeminining qegrasi Iordan dəryasining əzi idi. Rubənlərnin jəmət-aililiri boyiqə ularğa bəlungən mirasi mana bu xəhərlər bilən kənt-kixlaklıri idi.□ ■

□ **13:14** «... Musa Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni bərmigən» — ibraniy tilida «... u Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni bərmigən». □ **13:18** «Yahaz» — yaki «Yahazah».

■ **13:22** Qəl. 31:8 □ **13:23** «Rubənlərnin zeminining qegrasi Iordan dəryasining əzi idi» — ibraniy tilida «Rubənlərnin zeminining qegrasi Iordan dəryasining əzi wə uning qegrasi idi». ■ **13:23** Qəl. 34:14, 15

²⁴ Musa yənə Gad kəbilisigə, yəni Gadlarning jəmət-aililiri boyiqə ularoqa miras bəlup bərgənidi. ²⁵ Ularning zeminliri bolsa Yaazər bilən Gileadning barliq xəhərliri, Ammoniy-larning zeminining yerimi taki Rabbah aldidiki Aroərgiqə, ²⁶ Həxbondin tartip Ramat-Mizpəh wə Bətoniməiqə, Maḥanayimdin tartip Dəbirning qəgrisiəiqə, ²⁷ jiləioqa jaylaxқан Bəyt-Haram, Bəyt-Nimrah, Sukkot wə Zafonlar, Həxbonning padixahı Siḥonning səltənitining İordan dəryasining xərkiy kətidiki qaloan qismi, dəryani yaqılap Kinnərət Dengizining u bexiəiqə idi.

²⁸ Gadlarning jəmət-aililiri boyiqə ularoqa bəlungən mirasi mana bu xəhərlər bilən kənt-kixlaklıri idi.

²⁹ Musa Manassəhning yerim kəbilisigimu miras bərgənidi; Manassəhning yerim kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə bu miras bəlup berilgənidi: — ³⁰ zeminliri Maḥanayimdin tartip, pütkül Baxan zemini, Baxanning padixahı Ogning pütkül səltənitining zemini wə Yairning barliq yeza-kəntliri (bu yeza-kəntlər Baxanning əzigə jaylaxқан bolup, jəmiy atmix idi), ■ ³¹ Gileadning yerimi bilən Baxan padixahı Ogning səltənitidiki Axtarot wə Ədrəy xəhərliri Manassəhning oqli Makirning əwladioqa təwə kılinoan bolup, Makirlarning yerim qismioqa jəmət-aililiri boyiqə miras kılıp bəlup berilgənidi.

³² Musa İordan dəryasining xərək kətida, Yerihoning udulida, Moabning tüzlənglikliridə

■ **13:30** Qəl. 32:14; Kən. 3:4, 14

boloqan waqtida bөлüp bərgən miraslar mana bu zeminlar idi.□

³³ Lekin Musa Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni təkdım kilmidi; Israilning Hudasi Pərwərdigar ularoqa eytkinidək, U Əzi ularning mirasidur.■

14

Yəhudaqoqa təkdım kılinoqan zeminlar

¹ Israillarning Qanaan zeminidin aloqan mirasliri təwəndikidək; Əliazar kaħin bilən Nunning oqli Yəxua wə Israil kəbililiridiki jəmət-ailə baxlikliri muxu miraslarni ularoqa bөлüp bərgən. ■ ² Pərwərdigar Musaning wasitisi bilən tokkuz yerim kəbilə toqrisida buyruoqinidək, ularning hər birining ülüxi qək taxlax bilən bөлüp berildi. ■ ³ Qünki qaloqan ikki kəbilə bilən Manassəħning yerim kəbilisining mirasini bolsa Musa Iordan dəryasining u təripidə ularoqa təksim kıloqanidi; lekin u Lawiyloqoqa ularning arisida heq miras bərmigənidi ⁴ (Yüsüpning əwladliri Manassəħ wə Əfraim degən ikki kəbiligə bөлüngənidi. Lawiyloqoqa bolsa, turuxka bolidioqan xəħərlər bekitilip, xundakla xu xəħərlərgə təwə

□ **13:32** «Musa Iordan dəryasining xərək ketida, Yerihoning udulida, Moabning tüzlənglikliridə boloqan waqtida...» — «Qəl.» 22-babni kəring. ■ **13:33** Qəl. 18:20; Qan. 10:9; 18:2

■ **14:1** Qəl. 34:17 ■ **14:2** Qəl. 26:55

aylaqların qarpaylarını bəkidioğan wə mal-mülüklərini orunlaxturidioğan yərlərdin baxқа ularoға һeғ ülüxlərnı bərmıgənıdı).

⁵ Pərwərdıgər Musoға kəndəğ buyruoğan bolsə, İsrəıllər xundəğ kılıp zemınnı bəlüxüwəldı.

Kaləbkə təkdım kılınoğan zemın

⁶ Yəhūdələr Gilgəloға, Yəxuanıng kexioға kəldı, Kənızzıy Yəfunnəhning oqlı Kaləb Yəxuoға mundəğ dedı: — «Pərwərdıgər Əz adımı boləğan Musoға mən bilən senıng toşrangda Qədəx-Barneada nemə degənlikını bilısənoğ; ■ ⁷ Pərwərdıgərning adımı Musa menı Qədəx-Barneadın zemınnı qarlap kelıxkə əwətkəndə, mən kırık yaxta idım; qın *etıqadlıq* kənglüm bilən unınoға həwər yətküzgənıdım. □ ⁸ Əmma mən bilən qıqqan kərındaxlırım həlkning kənglını su kılıwətkənıdı. Lekin mən bolsam pütün kəlbım bilən Pərwərdıgər Hudayımoға əğəxtım. ■ ⁹ U künü Musa kəsəm kılıp: — «Sən pütün kəlbıng bilən Pərwərdıgər Hudayınoға əğəxkınıng üqün, senıng putung dəssıgən zemın jəzmən əbədgiqə senıng bilən nəslıngning mirası bolıdu» — degənıdı. ¹⁰ — Mana İsrəıl qəldə sərgərdən bolup yürgəndə, Pərwərdıgər Musoға xu sözlərnı degən künıdın keyınkı kırık bəx yıl ıqıdə Əzi eytkınıdək menı tırık

---

■ **14:6** Qəl. 14:24; Kən. 1:36 □ **14:7** «qın etıqadlıq kənglüm bilən» — ıbranıy tilıda «pütün kənglüm bilən» dəp ıpadılınıdu. Qarlıoquqların pəqət Kaləb bilən Yəxuala zemın toşrulıq adəmning iman-etıqadını rıoşbətləndürıdıoğan həwərlərnı yətküzgənıdı («Qəl.» 13-14-bab). ■ **14:8** Qəl. 14:24

saklıdi. Mana mən бүgün səksən bəx yaxқа kirdim. ¹¹ Mən muxu kündimu Musa meni qarlaşqa əwətkən kündikidək küqlükmən, məyli jəng kılıx bolsun yaki bir yərgə berip-kelix bolsun, mening yənıla baldurkidək küq-dərmanım bardur. □ ■ ¹² Əmdi Pərwərdigar xu künidə wədə kıləqan bu taqlıq yurtni mangan miras kılıp bərgin; qünki u küni sənmu u yərdə Anakiylar turidiqanlikini, xundakla qong həm mustəhkəm xəhərlər barlikini anglidingo. Lekin Pərwərdigar mən bilən billə bolsila, Pərwərdigar eytkinidək mən ularni qoqliwetimən». □

¹³ Buni anglap Yəxua Yəfunnəhning oqli Kaləbkə bəht-bərikət tiləp, Həbronni uningola miras kılıp bərdi. ¹⁴ Xunga Həbron taki bğüngiqə Kənizziy Yəfunnəhning oqli Kaləbning mirasi bolup turmaqta; qünki u pütün qəlbi bilən Israilning Hudasi Pərwərdigarola əgəxkən ¹⁵ (ilgiri Həbron bolsa Kiriət-Arba dəp atilatti. Arba degən adəm Anakiylar arisida əng dangki qikқан adəm idi). Xundak kılıp zemin jəngdin aram tapti. □

15

□ **14:11** «...bir yərgə berip-kelix bolsun...» — ibraniy tilida «qikix-kirix bolsun...» bilən ipadilinidu. ■ **14:11** Qəl. 27:17; Qan. 31:2 □ **14:12** «Anakiylar» — gigantlardin boləqan bir qəbilə. □ **14:15** «Kiriət-Arba» — «Arbaning yeza-kəntliri» degən mənida.

Yəhudalaroşa təkdim qilinoşan zeminning qe-grasi wə xəhərliri

¹ Yəhudalar kəbilisining mirasi bolsa jəmət-aililiri boyiqə qək taxlinip erixkən zemin bolup, jənubiy tərəpning uqi Edomning qe-grisoşa wə Zin qəligə tutaxti; ² jənubiy qe-grisi «Xor dengizi»ning ayioqidin, yəni jənubiy tərəpkə qokqiyip qikқан koltuktin baxlinip, □ ■ ³ «Serik Exək dawini»ning jənub tərpidin ətüp, Zinoşa tutaxti; andin Qadəx-Barneaning jənubini yaqilap Həzronoşa ətüp, Addaroşa berip, Karkaahқа burulup, □ ⁴ Azmonoşa ətüp Misir ekini bilən qikip, uqi dengizoşa takixatti. Bu ularning jənubiy qe-grisi idi. □

⁵ Xərkiy qe-grisi bolsa Xor dengizidin Iordan dəryasining dengizoşa kuyulidoşan eoşizioşiqə idi; ximaliy qe-grisi bolsa dengizning Iordan dəryasining dengizoşa kuyulidoşan eoşizidin baxlinip, ⁶ andin Bəyt-Hoglahoşa berip, Bəyt-Arabahning ximalidin ətüp, Rubəning oşli Bohanning texining kexioşiqə idi; ⁷ andin qegra Akor jiloşisidin Dəbirgə qarap ətüp, u yərdin ximal tərpiqə burulup, jiloşining jənub tərpidiki Adummimoşa qikidoşan dawanning udulidiki Gilgaloşa yetip berip, andin Ən-Xəməx suliridin ətüp, Ən-Rogəl bulikioşa tutixatti; ⁸ u yərdin «Bən-Hinnomning

□ **15:2 «Xor dengizi»** — yənə «Əlük Dengiz» dəpmu atilidu.

■ **15:2** Qəl. 34:4 □ **15:3 «Serik Exək dawini»** — ibraniy tilida «Akrabbim dawini», həzidə xundaq atilidu. □ **15:4**

«**uqi dengizoşa takixatti**» — bu dengiz «Ottura Dengiz»dur. «**ularning jənubiy qe-grisi**» — ibraniy tilida «siləring jənubiy qe-granglar».

jiləisi»oqa qikip, Yəbusiylar egizlikidin, yəni Yerusalemning jənub tərpidiki dawandin ətüp, andin Hinnom jiləisining aldioqa, yəni oərb tərəkə, Rəfayiylarning jiləisining ximaliy bexidiki taoqning qokkisiəo qikti; □ ⁹ qegra bu taoqning qokkisidin Nəftoah süyining bulikiəo berip, andin Əfron teqidiki xəhərlirining yeni bilən qikip, u yərdin Baalah (yəni Kiriati-Yearim)oqa yetip berip, ¹⁰ andin Baalahtin ətüp, oərb tərpiyə qayrilip Seir teqioqa berip, Yearim teqi (yəni Kesalon)ning ximaliy baqridin ətüp, Bəyt-Xəməxkə qüxüp, Timnahtin ətti; ¹¹ andin ximaloqa qarap Əkronning dawini bilən qikip Xikronoqa ətüp, Baalah teqining yenioqa tutixip, Yabnəəlgə yetip, andin uqi dengizoqa takaxkanıdi. ¹² Oərb tərpidiki qegrisi bolsa dengiz boyliri idi. Yəhudalarning jəmət-aililiri boyiqə ularoqa tohtitiloqan tət tərpidiki qegra mana xu idi.■

¹³ Yəfunnəhning oqli Kaləbgə bolsa, Pərwərdigarning Yəxuaəoqa bərgən əmri boyiqə, uningəoqa Yəhudalarning arisida bir ülüx, yəni Anakning atisi Arbaning xəhiri boləoan Həbron ata qilindi. ■ ¹⁴ Kaləb xu yərdin Xexay, Aħiman wə Talmay degən üç Anakiyni koqliwətti; ular üçi Anakning əwladı idi. ■ ¹⁵ Andin xu yərdin qikip, Dəbirdə turuwatqanlarəoqa hujum kildi (ilgiri Dəbirning nami Kiriati-Səfər idi). ¹⁶ Kaləb: — Kimki Kiriati-Səfərgə hujum kilip uni alsa, uningəoqa kizim Aksahni hotunlukqə berimən,

□ **15:8 «Bən-Hinnom»** — «Hinnomning oqli» degən mənədə.

■ **15:12** Qəl. 34:6 ■ **15:13** Yə. 14:15; Hək. 1:20 ■ **15:14**

Hək. 1:10

degənidi.

¹⁷ Kaləbning ukisi Kenazning oqli Otniyəl uni ixoqal kildi, Kaləb uningəja kizi Aksahni hotunlukka bərdi. ¹⁸ Xundak boldiki, kiz yatliq bolup uning kexioja barar qaoqda, erini atisidin bir parqə yər soraxka ündidi. Aksah exəktin qüxüxigə Kaləb uningdin: — Sening nemə təliping bar? — dəp soridi.□

¹⁹ U jawab berip: — Meni alahidə bir bərikətligəysən; sən manga Nəgəwdin *kaojjirak* yər bərgənikənsən, manga birnəqqə bulaknimu bərgəysən, — dedi. Xuni dewidi, Kaləb uningəja üstün bulaklar bilən astin bulaklarni bərdi.□

²⁰ Təwəndikilər Yəhuda kəbilisigə ularning jəmət-aililiri boyiqə təgkən miras ülüxlərdur: —

²¹ Yəhuda kəbilisining əng jənubiəja jaylaxқан, Edom qəgrisi tərəptiki xəhərlər: — Kabzəəl, Edər, Yagur, ²² Kinah, Dimonah, Adadah, ²³ Kədəx, Həzor, Yitnan, ²⁴ Zif, Tələm, Bealot, ²⁵ Həzor-ħadattah, Keriot-Həzron (yəni Həzor), ²⁶ Amam, Sema, Moladah, ²⁷ Həzar-Gaddah, Həxmon, Bəyt-Pələt, ²⁸ Həzar-Xual, Bəər-Xeba,

□ **15:18 «Aksah exəktin qüxüxigə Kaləb uningdin ... soridi»** — bu ix səl sirlilik tuyulidu. Nemixka Otniyəlning əzi bu tələpni qoymaydu? 18-ayətkə kariəqanda, pursət kəlkəndə, Aksah əzi dadisioja 19-ayəttiki tələpni qoyidu. □ **15:19 «sən manga Nəgəwdin *kaojjirak* yər bərgənikənsən...»** — ibraniy tilida pəqət «sən manga Nəgəwdin yərni bərgənikənsən...» deyilidu. Əməliyətə Dəbir degən xəhər Nəgəwdə əməs (Nəgəw Yəhudaning jənubiy tərpidiki qəllük idi), bəlki taəqlik rayonda idi. Lekin ətrapida su az boləqəqka, Aksah xu yərni «Nəgəwdək (demək, *kaojjirak*) bir yər» dəp puritidu.

Biziotiya, ²⁹ Baalah, Ijim, Ezəm, ³⁰ Əltolad, Kesil, Hormah, ³¹ Ziklag, Madmannah, Sansannah, ³² Libaot, Xilhim, Ayin və Rimmon qatarliklar jəmiy yigirmə tokkuz xəhər və ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklar idi. □

³³ Xəfəlah oymanlikidiki xəhərlər bolsa Əxtaol, Zoreah, Axnah, ³⁴ Zanoah, Ən-Gannim, Tap-puah, Ənam,

³⁵ Yarmut, Adullam, Sokoh, Azikah, ³⁶ Xaarayim, Aditaim, Gədərah və Gədərotaim bolup, jəmiy on tət xəhər və ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklar idi. ³⁷ Bulardin baxka yənə Zinan, Hədashah, Migdal-Gad, ³⁸ Dilean, Mizpah, Yəktəəl, □

³⁹ Ləxix, Bozkat, Əglon, ⁴⁰ Kəbbon, Lahmas, Kətləx, □ ⁴¹ Gədərot, Bəyt-Dagon, Naamah və Makkədəh bolup, jəmiy on altə xəhər və ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklar idi.

⁴² Buningdin baxka yənə Libnah, Etər, Axan, ⁴³ Yəftah, Axnah, Nəzib, ⁴⁴ Keilah, Akzib və Mərəxah bolup, jəmiy tokkuz xəhər və yənə ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklarmu bar idi;

⁴⁵ yənə Əkron bilən uningəqa qaraxlik yezakəntlər, ⁴⁶ xundakla Əkronning oqərb tərpidin tartip Axdodning yenidiki həmmə xəhərlər bilən ularning kənt-kixlakliri qoxulup, ⁴⁷ Axdod və uningəqa qaraxlik yezilar və kənt-kixlaklar,

---

□ **15:32** «... jəmiy yigirmə tokkuz xəhər və ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklar idi» — tizimlanəjan xəhərlər 29 əməs, bəlkə 36 xəhər; tizimlanəjan xəhərlərnin namliri bəlkim «qaraxlik kənt-kixlaklar»din birnəqqisini öz iqiğə əlsa kerək (məsilən, 23- və 25-ayəttiki «Həzor»). □ **15:38** «**Mizpah**» — yəki «Mizpəh». □ **15:40** «**Lahmas**» — yəki «Lahmam».

Gaza xəhiri wə xundaqla Misir ekinişi qə wə Uluş Dengizning kiroşiqişi qə, uningşa qaraxlıq yezilar wə kənt-kixlaqlar bar idi.

⁴⁸ Taşlıq rayondiki xəhərlər: — Xamir, Yattir, Sokoh, ⁴⁹ Dannah, Kiriət-Sannah (yəni Dəbir), □ ⁵⁰ Anab, Əxtəmoş, Anim, □ ⁵¹ Goxən, Həlon wə Giloh bolup, jəmiy on bir xəhər wə ularşa qaraxlıq kənt-kixlaqlar idi.

⁵² Buningdin baxqa yənə Arab, Dumah, Exan, ⁵³ Yanim, Bəyt-Tappuah, Afikah, ⁵⁴ Həmtah, Kiriət-Arba (yəni Həbron) wə Zior bolup, jəmiy tokkuz xəhər wə ularşa qaraxlıq kənt-kixlaqlar bar idi.

⁵⁵ Buningdin baxqa yənə Maon, Karməl, Zif, Yuttaş, ⁵⁶ Yizrəəl, Yokdeam, Zanoah, ⁵⁷ Kayin, Gibeah wə Timnah bolup, jəmiy on xəhər wə ularşa qaraxlıq kənt-kixlaqlar bar idi.

⁵⁸ Buningdin baxqa yənə Həlşul, Bəyt-Zur, Gədor, ⁵⁹ Maarat, Bəyt-Anot wə Əltəkon bolup, jəmiy altə xəhər wə ularşa qaraxlıq kənt-kixlaqlar bar idi.

⁶⁰ Buningdin baxqa yənə Kiriət-Baal (yəni Kiriət-Yearim) wə Rabbah degən ikki xəhər wə ularşa qaraxlıq kənt-kixlaqlar bar idi.

⁶¹ Qəldiki xəhərlər bolsa: — Bəyt-Arabah, Mid-din, Səkakah, ⁶² Nibxan, «Xor Xəhiri» wə Ən-Gədi, jəmiy altə xəhər wə ularşa qaraxlıq kənt-kixlaqlar idi. □

⁶³ Ləkin Yerusalemda olturuqluq Yəbusiylarni bolsa Yəhudalar qoşliwətəlmigən; xunga

□ **15:49 «Kiriət-Sannah»** — yaki «Kiriət-Səfər». □ **15:50 «Əxtəmoş»** — yaki «Əxtəmoa». □ **15:62 «Xor Xəhiri»** — yaki «Ir-Həmməlah».

ta bürgeriqə Yəbusiylar Yəhudalar bilən Yerusalemde billə turmaqta.

16

Yüsuf kəbilisining mirasi — yəni Əfraim wə Manassəh kəbilirining mirasi

¹ Yüsüpning əwladlıriqə qək taxlinip qikқан miras zemin bolsa Yerihooqə tutax bolqan İordan dəryasidin tartip, Yerihoning xərk tərpidiki kəllərgiqə bolqan yurtlar wə Yerihodin qikip, qəldin ətüp Bəyt-Əlning taqlıq rayoniqə sozulqan yurtlar idi. □ ² Qegrisi Bəyt-Əldin tartip Luzoqə, andin Arkiylarning qegrisidiki Atarotkə yetip, ³ andin qərb tərpiqə berip, Yaflətiyləning qegrisiqə tutixup, Astin Bəyt-Əronning qetiqə quxüp, Gəzərgə berip dengizda ahirlixatti. ⁴ Yüsüpning əwladlıri, yəni Manassəh bilən Əfraimlar erixkən miras ülüxi mana xu idi.

⁵ Əfraimlarning jəmət-ailiri boyiqə aloqan zeminining qegrisi təwəndikidək: — miras zeminning xərk tərəptiki qegrisi Atarot-Addardin tartip üstün Bəyt-Əronoqə yetip, ⁶ andin dengizqə berip ximaloqə qarap Mikmitatkə qikti; andin yənə xərk tərpidiki Taanat-Xilohkə qayrilip, uningdin ətüp xərk tərəpkə qarap Yanoahkə, ⁷ Yanoahdin quxüp Atarot bilən Naaratkə yetip, Yerihooqə tutixup İordan dəryasioqə qikti.

□ **16:1 «xərk tərpidiki kəllərgiqə»** — yaki «xərk tərpidiki bulaklaroqə».

8 Qeğra Tappuahdin oərb tərəpkə qikip Kanah ekinişiqə berip, dengizə yetip ayaoqlaxti. Əfraimning kəbilisigə, yəni ularning jəmət-aililirigə təgkən miras ülüxi xu idi. ⁹ Buningdin baxka Əfraimlar üçün Manassəhning mirasining otturisida birnəqə xəhərlər ayriloqanidi; bu ayriloqan xəhərləning həmmisi qaraxlık kənt-kixlakliri bilən qoxuloqanidi. ¹⁰ Əmma Əfraimlar Gəzərdə olturuxluk Qanaaniylarni qoqliwətmigənidi; xunga Qanaaniylar ta bügünigə Əfraimning arisida turup, məhsus həxarqi mədikarlar bolup turmaqta.

17

Manassəhning mirasi

¹ Manassəh Yüsüpning tunji oqli boloaqqa, uning kəbilisigimu qək taxlinip miras berilgən. Manassəhning tunji oqli Makirning əwladliri (Makir Gileadning atisi idi) batur palwan boloaqqa, ularəqə Gilead bilən Baxan miras kilip berildi. □ ■ ² Manassəhning qaloqan əwladlirimu, jümlidin Abiezərlər, Hələklər, Asriəllər, Xəkəmlər, Həfərlər bilən Xemidalar öz jəmət-aililiri boyiqə miras ülüxini aldi. Bular

---

□ **17:1 «...ularəqə Gilead bilən Baxan miras kilip berildi»** — ibraniy tilida «...uningəqə Gilead bilən Baxan miras kilip berildi». Muqəddəs Kitabda pütün bir jəmət bəzidə pəkət atisining ismi bilən atilip bir adəmdək kərsitilidu. ■ **17:1** Yar. 46:20

bolsa Yüsüpning oqli Manassəhning ər jəmət aililiri idi.

³ Əmdi Manassəhning qəwrisi, Makirning əwrisi, Gileadning nəwrisi, Həfərning oqli Zəlofihadning oqlul pərzəntliri yok bolup, pəkət kizlirila bar idi. Uning kizlirining isimliri Maḥlah, Noah, Hoqlah, Milkah wə Tirzah idi. ■ ⁴ Ular kahin Əliazar bilən Nunning oqli Yəxua wə əmirlərnin kexioḡa berip ularoḡa: — Pərwədigar Musoḡa biz toḡruluk kərindaxlirimiz katarida miras berixkə əmr kilənanidi, dedi. Xuni dewidi, Yəxua Pərwədigarning əmri boyiqə ularning atisining kərindaxliri katarida ularoḡa miras bərdi. ■ ⁵ Buning bilən Iordan dəryasining u tərpidiki Gilead bilən Baxan zeminliridin baxka, Manassəhkə yənə on ülūx yər berildi.

⁶ Qünki Manassəhning kizliri uning oqullirining katarida miraska igə bolənanidi; Gilead zemini Manassəhning kəloḡan əwladlirioḡa təgkənidi. □

⁷ Manassəhning zeminining qəgrisi bolsa Axirdin tartip Xəkəmning utturidiki Mikmitatka berip, andin jənub tərpiḡə kayrilip, Ən-Tappuahda turəuqilarning jayioḡiqə tutixatti. □

⁸ Qünki Tappuahning zemini bolsa Manassəhgə təgkənidi; ləkin Manassəhning qəgrisidiki Tappuah xəhiri Əfraimoḡa təwə idi. ⁹ Qəgrisi

---

■ **17:3** Qel. 26:33; 27:1 ■ **17:4** Qel. 27:7; 36:2 □ **17:6** «**Manassəhning kizliri uning oqullirining katarida...**» — muxu ayəttiki «Manassəhning kizliri» wə «oqulliri» degən səz uning kiz əwladliri wə oqlul əwladlirini kərsitidu. □ **17:7** «**jənub tərpi**» — muxu yərdə ibraniy tilida «ong tərpi» degən səzlər bilən ipadiləngən.

u yərdin Kanah ekiniyə qüxüp, jiləjining jənub tərəpi bilən qıktı. U yərdiki xəhərlər bolsa Manassəhning xəhərlirining arisida bolsimu, Əfraimyə təgdi. Manassəhning qəgrisi jiləjining ximal tərəpi bilən berip dengizyə yetip ahirlixatti. ¹⁰ Jiləjining jənub tərəpidiki zemin Əfraimyə, ximal tərəpidiki zemin Manassəhkə təwə idi; qarəb tərəpinin qəgrisi dengiz idi. Ularning zemini ximal tərəpidə Axirning ülüxigə yetip, xərk tərəpi Issakarning ülüxigə tutaxkanidi.

¹¹ Manassəhkimu Issakar bilən Axirning ülüxliri iqidin Bəyt-Xean wə uningyə qaraxlık kəntlər, İbleam bilən uningyə qaraxlık kəntlər, Dor ahəlisi bilən Doryə qaraxlık kəntlər, Ən-Dor ahəlisi bilən Ən-Doryə qaraxlık kəntlər, Taanak ahəlisi bilən Taanakka qaraxlık kəntlər wə Megiddo ahəlisi bilən Megiddoyə qaraxlık kəntlər, yəni «Üq Egizlik» degən yurt təgdi.

□ ¹² Ləkin Manassəh bu xəhərdikilərnı qoqlıwətəlmidi; Qanaaniylər xu yurlarda turuwerixkə niyət baqlıqanidi. ■ ¹³ Israillər barqanseri küqəygəqkə Qanaaniylərnı əzlırigə həxarqi kılıp bəkindurdi, ləkin ulərnı əz yərliridin mutlək qoqlıwətəlmidi.

¹⁴ Yüsüplər bolsa Yəxuayə: — Bizlər Pərwərdigar həziroqə xundak bərikətləp kəlgən, qong bir həlk tursaq, sən nemixkə qək taxlax bilən bizgə pəkət bir ülüx miras, bir

□ **17:11 «Bəyt-Xean»** — bəzigə «Bəyt-Xan» deyilidu. «**Üq Egizlik» degən yurt**» — baxkə birnəqqə təjımilirini uqrxı mumkin. ■ **17:12** Hək. 1:27

parqə yərła bərđing? — dedi.

¹⁵ Yəxua ularoqa jawab berip: — Əgər silər qong bir həlk bolsanglar, Əfraimning taqlıq yurtı silərgə tar kəlgən bolsa, ormanoqa berip u yərdiki Pərizziylər bilən *gigant* Rəfayiylar yurtida dərəhlərnı kesip, əzünglar üqün bir jayni qikiriwelinglar, dedi.

¹⁶ Lekin Yüsüplər: — Taqlıq yurt bizgə yətməydu; xuning bilən bir waqıtta jilojida turuwatқанlar, məyli Bəyt-Xeanda wə uningoqa qaraxlık kəntlərdə bolsun yaki Yizrəəl jilojisida turuwatқан Kanaaniylar bolsun, həmmisining təmürdin jəng hərwiliri bar ikən, dedi.

¹⁷ Xundak dewidi, Yəxua Yüsüp jəməti boloqan Əfraim bilən Manassəhgə səz kilip: — Silər dərəkə qong bir həlksilər wə zor küqünglar bardur; xunga silərgə pəkət bir ülüxla miras berilsə bolmaydu; ¹⁸ axu pütkül taqlıq yurtmu silərgə berilidu; gərqə u ormanlık bolsimu, silər uni kesip boxitisilər wə uning ətraplıriojimu igə bolisilər; Kanaaniylarning təmür jəng hərwiliri bar, xundakla küqlük bolsimu, silər ularni həydep qikiriwitələysilər, — dedi.□

18

Xilohda yiojilix — qaloqan yəttə kəbilining

□ **17:18** «uning ətraplıriojimu igə bolisilər» — demək, pəkət taqlıq rayonoqa əməs, bəlki ətrapıdiki wə otturısidiki jilojılarda turoqan Kanaaniylarnı həydiwetip, xu yərlərgimu igə bolisilər.

mirasi

¹ Pütkül Israillar jamaiti Xilohqa yiqilip, u yərdə ibadət qediri tiktı. Gərqə zemin ularning aldida boysunduruloqan bolsimu, □ ² lekin Israillar arisida öz miras ülüxi tehi təksim qilinmioqan yəttə kəbilə qaloqanidi. ³ Xunga Yəxua Israillarqə mundaq dedi: — «Ata-bowiliringlarning Hudasi Pərwərdigar silərgə bərgən bu zeminni qolunglarqə elixqa susluq kilip qaqañoiqə kəynigə sürisilər? ⁴ Silər özünglər üqün hər kəbilidin üq adəmni tallanglar; mən ularni qozoqilip bu pütkül zeminni aylinip qiqip, uni hər bir kəbilə öz miras ülüxigə muwapik sizip-hatiriləxkə, andin kəximqə yenip kelixkə əwətimən. ⁵ Ular zeminni yəttə ülüxkə bəlsun; lekin Yəhuda kəbilisi bolsa jənuvtiki öz ülüx zeminida turiwərsun, Yüsüpning jəmətimu ximal tərəptiki öz ülüx zeminida turiwərsun. ⁶ Silər zeminni yəttə ülüxkə bəlüp, pasilini hatiriləp sizip yenimqə kelinglar; andin mən Pərwərdigar Hudayimizning aldida bu yərdə silər üqün qək taxlaymən. ⁷ Əmma Lawiylarning bolsa, aranglarda ülüxi bolmaydu, qünki Pərwərdigarning kaqinliki ularning mirasidur. Gad bilən Rubən wə Manassəh yerim kəbilisi bolsa Iordan dəryasining u qeti, xərək tərpidə Pərwərdigarning quli bolqan Musa ularqə miras kilip bərgən yərləni allıqəqan aloqandur». ⁸ *Zeminni hatiriləxkə bekitkən* kixilər qozoqilip yolqə qikkanda, Yəxua ularqə qattik jekiləp: — Silər berip zeminni aylinip, uni sizip-hatiriləp

□ **18:1 «Xiloh»** — muqəddəs qedir tunji tikləngən xəhər idi.

mening keximoğa yenip kelinglar; andin mən muxu yərdə, Xilohning əzidə Pərwərdigarning aldida silər üqün qək taxlaymən, dedi.

⁹ Xundak dewidi, bu adəmlər berip zeminni aylinip, uni sizip-hatiriləp, xəhərlər boyiqə yəttə ülüxkə bəlüp, hatirigə sizip, Xilohdiki qedirgahqa, Yəxuaning kexioğa yenip kəldi.

¹⁰ Andin Yəxua Xilohda Pərwərdigarning aldida ular üqün qək taxlidi wə xu yərdə kəbilə-jəməti boyiqə zeminni Israillaroğa təkسيم kılıp bərdi.

Binyaminning mirasi

¹¹ Binyaminlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə qək tartildi; ular qək arkilik erixkən zemin Yəhudalar bilən Yüsüpləarning zemini otturisdiki yurt boldi. ¹² Ularning ximaliy qegrisi Iordan dəryasidin baxlap, Yerihoning ximal tərpidiki dawanni yandap, qərb tərpiyə qarap taqlıq yurtka qikip wə Bəyt-Awənnıng qəligə tutixatti; ■ ¹³ andin Luzoğa qikip, luz, yəni Bəyt-Əlning jənub tərpinini yandap ətüp, astin Bəyt-Əronning jənubidiki taqlıq yekın Atarot-Addarğa qüxti; ¹⁴ qegra xu yərdin ətüp qərbtin jənubka qayrilip, Bəyt-Əronning jənubining udulidiki taqlıq Yəhudaların xəhərliridin biri bolğan Kiriya-Baal (yəni Kiriya-Yearim)ğa tutaxti. Bu qərb tərəpning qegrisi idi. ¹⁵ Jənub tərəpning qegrisi Kiriya-Yearimning qetidin baxlap qərb tərpiyə mengip, Nəftohtiki su mənbesigə

tutaxti; □ ¹⁶ qegra andin Rəfayiylarning jiloʻisining ximal tərīpigə jaylaxkan Bən-Hinnomning jiloʻisining udulidiki taʻoʻning bexioʻa qūxūp, andin Hinnomning jiloʻisi bilən yənə qūxūp, Yəbusiylarning egizlikining jənub tərīpi bilən mengip, andin Ən-Rogəl bulikioʻa yətti; ■ ¹⁷ andin ximal tərīpigə qayrilip Ən-Xəməx bulikidin ətüp, Adullam dawinining udulidiki Gəliotkə berip, Rubənniŋ oʻqli Bohənniŋ texioʻa qūxūp, ■ ¹⁸ wə Arabah tūzlənglikining ximal tərīpidiki egizliktin ətüp, Arabah tūzlənglikigə qūxti. ¹⁹ Andin qegra ximal tərīpigə qikip Bəyt-Hoqlahning dawinioʻa tutixip, Iordan dəryasining jənubiy eoʻizida, yəni Xor dengizining ximaliy koʻltukida ahirlaxti. Bu jənub tərəpning qegrisi idi. ²⁰ Xərk qegrisi bolsa Iordan dəryasining ʻezi idi. Bu Binyaminlarning ülūxi bolup, ularoʻa jəmət-ailiri boyiqə tohtitiloʻan miras zeminining qegrisi xu idi.

²¹ Binyaminlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə təgkən xəhərlər bolsa təwəndikilərdur: — Yer-iho, Bəyt-Hoqlah, Emək-Kəziz, ²² Bəyt-Arabah, Zəmarayim, Bəyt-Əl, ²³ Awwim, Parah, Ofrah, ²⁴ Kəfar-Həamonay, Ofni wə Geba bolup, jəmiy on ikki xəhər wə ularoʻa qaraxlik kənt-kixlaklar idi; ²⁵ Buningdin baxkə Gibeon, Ramah, Bəərot, ²⁶ Mizpah, Kəfirah, Mozah, ²⁷ Rəkəm, Ir-pəəl, Taralah, ²⁸ Zəlah, Hə-Ələf, Yəbusi (yəni Yerusalem), Gibeah wə Kiriāt bolup, jəmiy on tət

□ **18:15** «Nəftoahtiki su mənəbisigə» — ibraniy tilida «Nəftoahtiki sularning bulikioʻa». ■ **18:16** Yə. 15:7, 8

■ **18:17** Yə. 15:6

xəhər wə uningoğa qaraxlıq kənt-kixlaqlarmu bar idi. Bu bolsa Binyaminlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoğa berilgənidi. □

19

Ximeonning mirasi

¹ Ikkinçi qək Ximeonoğa qıkti, yəni Ximeonlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ularning mirasi bolsa Yəhudalarning miras ülüxining arisida idi. ² Ularning erixkən mirasi iqidə Bəər-Xeba, Xeba, Moladah, ³ Həzar-Xual, Balah, Ezəm, ⁴ Əltolad, Bitul, Hormah, ⁵ Ziklag, Bəyt-Markabot, Həzar-Susah, ⁶ Bəyt-Libaot wə Xaruhen bolup, jəmiy on üç xəhər wə ularoğa qaraxlıq kənt-kixlaqlar idi.

⁷ Buningdin baxka yənə Ayin, Rimmon, Etər, Axan bolup, jəmiy tət xəhər wə ularoğa qaraxlıq kənt-kixlaqlar ⁸ Həmdə jənub tərəptiki Baalat-Bəər (yəni jənubdiki Ramah)tiqə bolğan bu tət xəhərning ətrapidiki həmmə kənt-kixlaqlarmu bar idi. Bular Ximeonlar kəbilisining ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə erixkən mirasi idi.

⁹ Ximeonlarning miras ülüxi Yəhudalarning ülüxining iqidin elip berildi; qunki Yəhudalarning miras ülüxi əzlrigə köplük qiloğanidi, xunga Ximeonlarning miras ülüxi ularning miras ülüxining iqidin berildi.

□ **18:28 «Ha-Ələf»** — yaki pəkət «Ələf» (menisi «ming»)

Zəbulunning mirasi

¹⁰ Üçinçi qək Zəbulunlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ularning miras qegrisi Saridka baratti, ¹¹ qegrisi ətərb tərəptə Marealahka berip Dabbəxətkə yetip Yokneamning udulidiki ekinoğa tutixatti; ¹² U Saridtin xərək tərripigə kayrilip, kün qikixka burulup Kislət-Tabor yurtioğa tutixip, Dabiratka ətüp, Yafiyaoğa bardi; ¹³ andin xu yərdin u xərək tərripigə kün qikixka yənə burulup, Gat-Həfər wə Ət-Kazinoğa kelip Neahka sozulğan Rimmon yurtioğa yetip bardi. ¹⁴ Andin u yərdin ximal tərəpkə kayrilip, Hannatonğa yetip berip, Yiftah-Əlning jiləsisida ahirlaxti. ¹⁵ Ularning ülüxi yənə Kattat, Nahalal, Ximron, Yidalah wə Bəyt-Ləhəmnimu orap, jəmiy on ikki xəhər wə ularoğa qaraxlık kənt-kixlaklarnimu öz iqigə alatti.

¹⁶ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularoğa qaraxlık kənt-kixlaklar Zəbulunlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoğa berilgənidi.

Issakarning mirasi

¹⁷ Tətinçi qək Issakarğa qikti, yəni Issakarlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ¹⁸ ularoğa berilgən yurtlar Yizrəelgiqə bolup, Kəsullot, Xunəm, ¹⁹ Hafarayim, Xion, Anaharat, ²⁰ Rabbit, Kixion, Ebəz, ²¹ Rəmət, Ən-Gannim, Ən-Haddah wə Bəyt-Pazzəzni öz iqigə aldi; ²² andin qegrisi Tabor, Xahazimah wə Bəyt-Xəməxkə yetip, Iordan dəryasida ahirlaxti; ularning ülüxi jəmiy on altə xəhər wə ularoğa qaraxlık kənt-kixlaklar idi.

²³ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularoşa qaraxliq kənt-kixlaklar Issakarlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoşa berilgənidi.

Axirning mirasi

²⁴ Bəxinqi qək Axirlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ²⁵ ularning zemini Həlkat, Həli, Bətən, Akşaf, ²⁶ Allammələk, Ameid wə Mixalni öz iqigə aldi; qegrisi oərb tərəptə Karməl bilən Xihor-Libnatka tutixip, ²⁷ andin xərək tərəpkə qayrilip Bəyt-Dagonoşa berip, Zəbulun *zemini* bilən Yiftah-Əl jiləsisining ximal təripidin otip, Bəyt-Emək bilən Neiəlgə yetip berip Kabulning ximal təripigə qikti; □ ²⁸ Ebron, Rəhob, Həmon wə Kanahni öz iqigə elip Qong Zidonoşa yetip bardi. ²⁹ andin qegrisi Ramah təripigə qayrilip, Tur degən mustəhkəm xəhərgə berip, Hosahka qayrilip, Akzib bilən Həbəlğə tutax boləan dengizda ahirlaxti; □ ³⁰ zemini Ummah, Afək wə Rəhobnimu öz iqigə aloşan; jəmiy yigirmə ikki xəhər wə ularoşa qaraxliq kənt-kixlaklarni öz iqigə aloşanidi.

³¹ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularoşa qaraxliq kənt-kixlaklar Axirlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoşa berilgənidi.

Naftalining mirasi

□ **19:27 «ximal təripi»** — ibraniy tilida «sol təripi» degən sozlar bilən ipadilinidu. □ **19:29 «Akzib bilən Həbəlğə tutax boləan»** — yaki «Akzib yurtining yenida».

³² Altinçı qək Naftaliya qıkti, yəni Naftalilar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ³³ ularning qegrisi bolsa Hələftin qikip, Zaanannimdiki dub dərihidin ötüp, Adami-Nəkəb wə Yabnəəldin qikip, Lakkumya yetip Iordan dəryasyoqa berip ahirlaxti. □ ³⁴ Andin qarəb tərəkə kayrilip Aznot-Taborqa berip, xu yərdin Hukkokqa qikip, jənubta Zəbulunning ülüx zeminiya tutixip, ximalda Axirning ülüx zeminiya yetip, kün qikix tərpidə Iordan dəryasining yenida, Yəhudaning ülüx zeminiya ulaxti. ³⁵ Naftalining mustəhkəm xəhərliri Ziddim, Zər, Həmmat, Rakkat, Kinnərət, ³⁶ Adamah, Ramah, Həzor, ³⁷ Kədəx, Ədrəy, Ən-Həzor, ³⁸ Yiron, Migdal-Əl, Həorəm, Bəyt-Anat wə Bəyt-Xəməxlər bolup, jəmiy on tokkuz xəhər wə ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklar idi. ³⁹ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklar Naftalilar kəbilisining miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoqa berilgənidi.

Danning mirasi

⁴⁰ Yəttinçı qək Danlarning kəbilisigə qıkti; u ularning jəmət-aililiri boyiqə tartildi. ⁴¹ Ularning miras zemini bolsa Zoreah, Əxtaol, Ir-Xəməx, ⁴² Xaalabbin, Ayjalon, Yitlah, ⁴³ Elon, Timnatah, Əkron, □ ⁴⁴ Əl-təkəh, Gibbeton, Baalat,

---

□ **19:33** «**Adami-Nəkəb**» — yaki «Adami, Nəkəb». □ **19:43** «**Timnatah**» — yaki «Timnah».

45 Yəhud, Bənə-Barak, Gat-Rimmon, 46 Mə-Yarkon, Rakkon wə Yafoning udulidiki yurtni öz iqigə aldi.

47 Lekin Danlarning zemini öz qolidin kətkən boləraqqa, Danlar qikip Ləxəmgə hujum kilip uni ixəjal kildi; aħalisini kiliqlap yokitip, u yərnə əzining kilip makanlaxti; andin ular Ləxəmgə atisi Danning ismini koyup, uni Dan dəp atidi.□

48 Mana bular, yəni bu xəhərlər wə ularəqa qaraxlıq kənt-kixlaklar Danlar kəbilisigə, ularning jəmət-aililiri boyiqə miras kilip berilgənidi.

Yəxua pəyoqəmbərning miras ülüxi

49 Bu tərəkədə *Israillar* zeminni qegra-qegra boyiqə bəlüp boldi; andin ular Nunning oqli Yəxuaəqa öz arisidin miras bəlüp bərdi.

50 Pərwərdigarning buyruki boyiqə Yəxua tiliginidək uningəqa Əfraim taqlıq yurtidiki Timnat-Serah degən xəhərnə bərdi; buning bilən u xəhərnə qurup qikip, uningda turdi.

51 Mana bular Əliazar kahin bilən Nunning oqli Yəxua wə Israilning kəbilə-jəmətlirining kattabaxliri bir bolup Xiloħda, jamaət qedirining dərwasisining aldida turup, Pərwərdigarning aldida qək taxlap bəlüp təksim kıləqan miraslar-dur. Bu tərəkədə ular zeminning təksimatini tügətti.

□ 19:47 «Lekin Danlarning zemini öz qolidin kətkən boləraqqa, Danlar qikip...» — baxqa birhil tərjimisi: — «Lekin Danlarning zemini xular (xu xəhərlər) bilən qəkləngən boləraqqa, Danlar qikip...».

20

Panaḥlik xəhərlər

¹ Pərwərdigar Yəxuağa söz qilip mundaq dedi:

² Sən Israillarğa mundaq degin: — «Əzüm Musaning wasitisi bilən silərgə buyruqandək, özünqlar üçün «panaḥlik xəhərlər»ni tallap bekitinglar; ■ ³ bilməy, tasadipiyliktin adəm urup öltürüp qoyqan hərқandək kixi u xəhərlərgə qeqip kətsun. Buning bilən bu xəhərlər silərgə qan intiqamini aloquqidin panaḥgaḥ bolidu. ⁴ *Adəmni xundaq öltürgən* kixi bu xəhərlərnin birigə qeqip berip, xəhərnin qowuqioḡa kelip, xu yərdə xəhərnin aqsakallirioḡa öz əḥwalini eytsun; ular uni əzigə qobul qilip xəhərgə kirgüzüp, uning əzliri bilən billə turuxioḡa uningḡa jay bərsun. ■

⁵ Əmdi qan qisasini aloquqi uni qoqlap kəlsə, ular adəm öltürgən kixini qisaskarning qolioḡa tapxurup bərmisun; qünki xu kixinin burundin öz qoxnisioḡa heq əq-adawiti bolmioḡan, bəlki tasadipiy urup öltürüp qoyqan. ⁶ *Adəm öltürgən* kixi jamaət aldida soraq qilinoquḡə xu xəhərdə tursun; andin xu waқittiki bax kaḥin ölöp kətkəndə, u xu xəhərdin ayrilip, öz xəḥirigə, yəni qeqip qıqqan xəhərdiki öyigə yenip kəlsun.

⁷ Xuning bilən ular Naftali taqlıq yurtidiki Kədəxni, Əfraimning taqlıq yurtidiki Xəkəmni wə Yəḥudanin taqlıq yurtidiki Kiriya-Arba, yəni Həbronni, ⁸ Yerihoning xərқ tərpidiki, Iordan dəryasining u qetidiki Rubən kəbilisining

■ **20:2** Mis. 21:13; Qel. 35:6; Qan. 19:1, 2 ■ **20:4** Qel. 35:22, 23; Qan. 19:4, 5

zeminidin tüzlänglikning qəlidiki Bəzəрни, Gad kəbilisining zeminidin Gileadtiki Ramotni wə Manassəh kəbilisining zeminidin Baxandiki Golanni tallap bekitti.■

⁹ Mana bu xəhərlər barlıq Israillar wə ularning arisida turuwatqan musapirlar üqün panahgah boluxka bekitilgən xəhərlərdur; kimki bilməy, tasadipiliktin adəm öltürgən bolsa, uning jamaət aldida soraq kilinixidin burun, qan kışaskarning qolida ölməsliki üqün xu xəhərlərgə keçip ketixkə bu xəhərlər bekitilgən.

21

Lawiylarning turuxioğa xəhərləрни bekitix

¹ U waqıtta Lawiy jəmətlirining kattiwaxliri kaһin Əliazar, Nunning oqlı Yəxua wə Israil kəbililirining kattiwaxlirining kexioğa berip, ■

² Kanaan zeminidiki Xiloһda ularoğa: — Musaning wasitisi arkilik Pərwərdigar biz toqruluk; «Ularoğa turuxka xəhərləрни, malliri üqün yaylaqlarни koxup bərgin», dəp eytkan, dedi.■

³ Xuni dewidi, Israillar Pərwərdigarning əmri boyiqə öz miras ülüxliridin munu xəhərlər bilən yaylaqlarни koxup Lawiylaroğa bərdi: —

⁴ birinqi taxlanoqan qək Kohat jəmətlirigə qikti; qək taxlinip, Lawiylar iqidiki kaһin Һarunning əwladlirioğa Yəһuda kəbilisi, Ximeon kəbilisi wə Binyamin kəbilisining zeminliridin on üq xəhər bekitildi; ⁵ Andin Kohatning qaloqan

əwladlirioğa qək taxlinip, Əfraim kəbilə-jəmətlirining zeminidin, Dan kəbilisining zeminidin wə Manassəh yerim kəbilisining zeminliridin on xəhər bekitildi.

⁶ Gərxonning əwladlirioğa qək taxlinip, Issakar kəbilə-jəmətlirining zeminidin, Axir kəbilisining zeminidin, Naftali kəbilisining zeminidin wə Manassəhning yənə bir yerim kəbilisining zeminidin on üç xəhər bekitildi.

⁷ Mərarining əwladlirioğa, jəmət-aililiri boyiqə qək taxlinip, Rubən kəbilisining zeminidin, Gad kəbilisining zeminidin wə Zəbulun kəbilisining zeminidin on ikki xəhər bekitildi.

⁸ Bu tərikidə Pərwərdigar Musaning wasitisi bilən buyruqinidək Israillar qək taxlap bu xəhərlər bilən yaylaqlirini qoxup, Lawiylarğa bərdi.

⁹ Ular Yəhudaning kəbilisi bilən Ximeonning kəbilisining zeminidin təwəndə tizimlanğan munu xəhərlərnı bərdi: — ¹⁰ (qək taxlanğanda, Lawiylarning nəsli bolğan Koəhatlar jəmətidiki Hərunning əwladlirioğa birinqi qək qıqqaqqa munu xəhərlər berildi): —

¹¹ ularğa Yəhudaning taəqlik rayonidiki Kiriət-Arba (Arba Anakning atisi idi), yəni Həbron bilən ətrapidiki yaylaqlarnı qoxup bərdi. ¹² Lekin xəhərgə təwə etizlar bilən kənt-kixlaklarnı Yəfunnəhning oəqli Kaləbkə miras kilip bərdi. ¹³ Xundak kilip ular Hərun kahinning əwladlirioğa adəm əltürgən kixilər panəhlinidigən xəhər Həbron wə yaylaqlirini, yənə ularğa Libnağ bilən yaylaqlirini, ¹⁴ Yattir bilən yaylaqlirini, Əxtəmoa bilən yaylaqlirini,

15 Holon bilən yaylaqlirini, Dəbir bilən yaylaqlirini, 16 Ayin bilən yaylaqlirini, Yuttah bilən yaylaqlirini, Bəyt-Xəməx bilən yaylaqlirini bərdi; bu ikki kəbilining zeminliridin jəmiy tokkuz xəhərnı bərdi. 17 Mundin baxқа ularoqa Binyamin kəbilisining zeminidin Gibeon bilən yaylaqlirini, Geba bilən yaylaqlirini, 18 Anatot bilən yaylaqlirini, Almon bilən yaylaqlirini qoxup jəmiy tət xəhər bərdi.

19 Bu təriqidə kaqınlar, yəni Hərunning əwladlırioqa berilgən xəhərlər on üq boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi.

20 Ular yənə Lawiylarning nəslidin boləan Kohatning qaloan jəmətlirigimu xəhərlərnı bərdi. Qək taxlax bilən ularoqa bekitilgən xəhərlər munular: — ularoqa Əfraim kəbilisining zeminidin 21 Əfraimning taqlıq rayonidiki adəm əltürgən kixilər panahlinidioan xəhər Xəkəm bilən yaylaqlirini, yənə Gəzər bilən yaylaqliri, 22 Kibzaim bilən yaylaqliri wə Bəyt-Horon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərnı bərdi; 23 buningdin baxқа Dan kəbilisining zeminidin Əltəkəh bilən yaylaqliri, Gibbeton bilən yaylaqliri, 24 Ayjalon bilən yaylaqliri wə Gat-Rimmon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərnı bərdi. 25 Buningdin baxқа Manassəh yerim kəbilisining zeminidin Taanak bilən yaylaqliri, Gat-Rimmon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy ikki xəhərnı bərdi. 26 Bu təriqidə Kohatlarning qaloan jəmətlirigə berilgən xəhərlər on boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi.

27 Lawiylarning jəmətliridin boloqan Gərxonlaroqa bolsa ular Manassəhning yerim kəbilisining zeminidin adəm ɵltürgən kixilər panaqlinidioqan xəhər Baxandiki Golan bilən yaylaqlirini, xundakla Bəəxterah bilən yaylaqlirini, jəmiy ikki xəhərni bərdi; 28 yənə Issakar kəbilisining zeminidin Kixion bilən yaylaqliri, Dabirat bilən yaylaqliri, □ 29 Yarmut bilən yaylaqliri wə Ən-Gannim bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi; 30 buningdin baxqa Axir kəbilisining zeminidin Mixal bilən yaylaqliri, Abdon bilən yaylaqliri, 31 Həlkat bilən yaylaqliri wə Rəhob bilən yaylaqliri bolup, jəmiy bolup tət xəhərni bərdi; 32 buningdin baxqa Naftali kəbilisining zeminidin adəm ɵltürgən kixilər panaqlinidioqan xəhər Galiliyədiki Kədax bilən yaylaqlirini, yənə Hammot-Dor bilən yaylaqliri wə Kartan bilən ətrapidiki yaylaqliri bolup, jəmiy üq xəhərni bərdi.

33 Bu tərəkidə Gərxonlaroqa berilgən xəhərlər on üq boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi.

34 Qaloqan Lawiylaroqa, yəni Mərarilar jəmətlirigə Zəbulun kəbilisining zeminidin Yokneam bilən yaylaqliri, Kartah bilən yaylaqliri, 35 Dimnah bilən yaylaqliri wə Naqalal bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi. 36 Buningdin baxqa Rubən kəbilisining zeminidin Bəzər bilən yaylaqliri, Yahaz bilən yaylaqliri, □ 37 Kədəmot bilən yaylaqliri wə Məfaat bilən yaylaqliri bolup,

□ 21:28 «Dabirat» — yaki «Dabrat». □ 21:36 «Yahaz» — yaki «Jahzah» yaki «Yahazah».

jəmiy tət xəhərni bərdi. ³⁸ Buningdin baxқа Gad kəbilisining zeminidin adəm ɵltürgən kixilər panahlinidiqan xəhər Gileadtiki Ramot bilən yaylaqlirini, yənə Maḥanayim bilən yaylaqliri, ³⁹ Həxbon bilən yaylaqliri wə Jaazər bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi.

⁴⁰ Bular bolsa qaloqan Lawiylarning jəmɵtlirigə, yəni Mərarilar jəmɵtlirigə berilgən barliq xəhərlərdur; ularoqa qək taxlinix bilən berilgən ɵlɵxi on ikki xəhər idi.

⁴¹ Israillarning zemini iqidin Lawiylaroqa bek-itip berilgən xəhərlər jəmiy kirik səkkiz idi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi. ⁴² Bu xəhərlərninğ hər birininğ ətrapida yaylaqliri bar idi; xəhərlərninğ həmmisi xundaq idi.

⁴³ Pərwərdigar xu tərικidə Israillarning atabowilirioqa berixkə kəsəm bilən wədə kילוan pɵtköl zeminni ularoqa bərdi; ular kelip uni igiləp, u yərdə ɵlturdi.

⁴⁴ U waqıtta Pərwərdigar ilgiri ularning atabowilirioqa kəsəm bilən wədə kילוinidək, ularoqa hər ətrapida tinq-aramliq bərdi; ularning dɵxmənliridin heqқandiki ularning aldidə kəddini ruslap tik turalmaytti; bəlki Pərwərdigar həmmə dɵxmənlirini ularning qolioqa tapxurdi. ⁴⁵ Pərwərdigarning Israillarning jəmɵtigə wədə kילוan himmətliridin heqbiri qaldurulmay əməlgə axuruldi.

*Xərək tərəptiki zeminlar təksim qilinoqan
kəbililərnin öz mirasioqə qaytip berixi*

¹ U waqıtta Yəxua Rubənlər, Gadlar wə Man-assəh yerim kəbilisidikilərnı qaqırıp ularoqə: —

² Silər bolsanglar Pərwərdigarning quli Musaning silərgə buyruoqinining həmmisigə əməl qildinglar, mening silərgə əmr qiloqan barlıq səzlirimgimu kulak saldinglar; ■

³ silər bu nuroqun künlərdə taki bügüngə kədər kərindaxliringlarnı taxliwətməy, bəlki Pərwərdigar Hudayinglar *silərgə* əmr qiloqan wəzipini tutup kədinglar; ⁴ əmdi

Pərwərdigar Hudayinglar wədə qiloqinidək, kərindaxliringlaroqə aramlıq bərđi; xunga silər Pərwərdigarning quli Musa Iordan dəryasining u tərıpıdə silərgə bərgən miras zemininglaroqə, öz qedirliringlaroqə qaytip beringlar. ■ ⁵ Pəkətlə Pərwərdigarning quli Musa silərgə buyrup tapxuroqan kanun-əmrərgə əməl qilixqə, yəni Pərwərdigar Hudayinglarnı səyüp, Uning barlıq yollirida mengip, əmrlirini tutup uningə baqlinip, pütün kəblinglar wə pütün jan-dilinglar bilən Uning hizmitidə boluxqə ihlas bilən kəngül bəlunglar, — dedi.■

⁶ Xuning bilən Yəxua ularnı bəht-bərikət tiləp, yoloqə saldı; ular öz qedirlirioqə qaytip ketixti.

⁷ Manassəh yerim kəbilisigə bolsa Musa ularoqə Baxanni miras qilip bərgənıdı; yənə bir yerim kəbiligə Yəxua Iordan dəryasining bu qeti, yəni oərb tərıpıdə ularning kərindaxliringning arisida miras bərđi. Yəxua ularnı öz qedirlirioqə

■ 22:2 Qel. 32:20; Qan. 3:18 ■ 22:4 Qel. 32:33; Qan. 3:13; 29:8; Yə. 13:8 ■ 22:5 Qan. 10:12

qaytix yoliqə saloqan waqtida, u ularoqimu bəht-bərikət tiləp, ⁸ ularoqa: — Intayin kəp bayliqlar, intayin kəp qarpaylarni, xundakla kəp miqdarda kümüx, altun, mis, təmür wə kiyim-keqəklərnə elip, öz qediringlaroqa qaytip beringlar; düxmənliringlardin aloqan oljini qerindaxliringlaroqa üləxtürüp beringlar, dedi.□

⁹ U waqıtta Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi Qanaan zeminidiki Xilohdin qikip Israillardin ayrilip, Pərwərdigarning Musaning wasitisi bilən kiloqan əmri boyiqə ularning təəllukəti boləqan öz miras zemini Gilead yurtioqa qarap qaytip mangdi.

Qong uquxmasliq — iqki uruxning aldini elix

¹⁰ Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi Qanaan zeminidiki Iordan dəryasining boyidiki Gəlilotqa yetip kəlgəndə, u yərdə Iordan dəryasining boyida bir kurbangahni yasidi; kurbangah nahayiti qong wə həywətlik yasaloqanidi. □ ■ ¹¹ Israillaroqa: «Mana

Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi Qanaan zeminidiki Iordan dəryasining u qetidiki Gəlilotta, yəni Israillarning udulida bir kurbangahni yasaptu» degən həwər anglandi.

□ **22:8** «**aloqan oljini qerindaxliringlaroqa üləxtürüp beringlar**» — yaki «aloqan oljini qerindaxliring bilən ülixip elinglar». □ **22:10** «**...dəryasining boyidiki Gəlilotqa**» — nuning baxqa birhil tərjimisi: «...dəryasining boyidik dairisi» yaki «...dəryasining boyidik dügilək dəwiliri». ■ **22:10** Yə. 18:7

12 Israillar bu həwərnı angliqan haman, ularning pütkül jamaiti ular bilən uruxux üqün Xilohka toplandı.

13 U waqıtta Israillar kahin Əliazarning oqlı Finihəsni Gilead zeminidiki Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisigə mangdurdi 14 wə xundaqla uning bilən on əmirni, Israilning hərbi kəbilisidin jəmət baxlıki boləan birdin əmirni uningə həmrəh kılıp əwətti; hərbi əmir hərkaysi ata jəməttiki mingliqan Israilarning kattiwexi idi.

15 Bular əmdi Gilead zeminiqə, Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisigə kelip ularə: — 16 Mana Pərwərdigarning pütkül jamaiti silərgə mundaq dəydu: «Siləning Pərwərdigarə əgixixtin yenip, özünqlarə qurbangahni yasap, Israilning Hudacidin yüz ərüp, Pərwərdigarə asiylik kılıp ötküzgən bu rəzilliknglar zadi kandaq ix? □ 17 Peorda burun ötküzgən kəbihlikimiz bizgə yetip axmasmu? Gərgə Pərwərdigarning jamaitining bexiqə waba qüxkən bolsimu, biz tehi bügüngə kədər bu ixtin əzimizni paklandurmiduk. □ ■ 18 Silər bügün Pərwərdigarə əgixixtin yandinglar;

□ 22:16 «Siləning Pərwərdigarə əgixixtin yenip, özünqlarə qurbangahni yasap...» — Musa pəyoqəmbərgə nazil kiliqan kanun boyiqə, Pərwərdigarning ibaditi üqün yaloquz birlə qurbangah bekitilgən, xundaqla qurbangah Pərwərdigar əzi bekitkən jayda turuxi kerək idi («Mis.» 24:20, «Law.» 17:3-4, «Kan.» 12:5-6ni kəring). □ 22:17 «Peorda burun ötküzgən kəbihlikimiz bizgə yetip axmasmu?» — Peorda ötküzgən gunahlar wə keyinki wəqə «Qəl.» 25-babta hatiriləngən. ■ 22:17 Qəl. 25:3; Kan. 4:3

xundak boliduki, silər бүгүн Pərwərdigarəyə asiylik qiloqan boləqəqə, u jəzmən ətə İsrailning pütkül jamaitigə oʻzəp̄linidu. ¹⁹ Həlbuki, mubada silər miras kilip aloqan zemin napak bolup qaloqan bolsa, Pərwərdigarning təwəliki boləqan zeminqə, Uning qədiri tikləngən yurtqə yenip kelip, arimizda miras elinglar. Pəkət Pərwərdigar Hudayimizning qurbangahidin baxqə özünglar üqün qurbangah yasax bilən Pərwərdigarəyə wə bizlərgə asiylik qilmanglar. ²⁰ Zərahning oqli Aqan haram bekitilgən nərsilərdin elip, itaətsizlik qiloqan əməsmu? Xu səwəbtin kəbihliki üqün yaloquz ular oltürölüp qalmay, Pərwərdigarning oʻzəzi yənə pütkül İsrail jamaitining üstigə qüxkən əməsmu?».

²¹ Xuning bilən Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi mingliqan İsrailarning kattiwaxliriqə jawab berip mundak dedi: —

²² «İlahlarning ilahi Pərwərdigardur! İlahlarning ilahi boləqan Pərwərdigar Əzi buni bilidu, İsrailmu uni bilgəy! Əgər bu ix asiylik bolsa yaki Pərwərdigarəyə itaətsizlik bolsa, əmdi bizlərnı bəgun oləmdin ayimanglar! ■

²³ Əgər bizning əzimiz üqün qurbangahni yasiximiz Pərwərdigarəyə əgixixtin yenix üqün boləqan bolsa, xundakla qurbangahning üstidə kəydürmə qurbanlik sunux, axlik hədiyəlirini sunux, inaklik qurbanliklirini sunux üqün boləqan bolsa, undakta Pərwərdigar Əzi bu ix toq̄ruluk bizdin hesab alsun; ²⁴ əksiqə bu ixni kiliximizning səwəbi həqiqətən xuki, kəlgüsidə silərnıng baliliringlar bizning balilirimizqə:

«Silərninğ İsrailning Hudasi Pərwərdigar bilən kandaq munasiwitinglar bar? ²⁵ Əy Rubənlər wə Gadlar, Pərwərdigar biz bilən silərninğ otturimizda İordan dəryasini qəgra kılıp qoyqan əməsmu? Xunga silərninğ Pərwərdigardin heqkandaq nesiwənglar yoktur!» deyixidin əndixə kılduk. ²⁶ Xunga biz: «Kopup bir qurbangah yasayli; lekin bu köydürmə qurbanliqlar üqünmu əməs, baxqa hil qurbanliqlar üqünmu əməs, ²⁷ bəlki kəlgüsidə Pərwərdigarning aldida köydürmə qurbanliqlirimiz bilən baxqa hil qurbanliqlirimiz wə inakliq qurbanliqlirimiz bilən uning ibaditidə boluximiz üqün, silər wə bizning otturimizda, xundakla keyinki dəwrlirimizdə bir əslətmə guwahliq bolsun üqün uni yasiduk; baliliringlarning kəlgüsidə balilirimizə «Pərwərdigardin heqkandaq nesiwənglar yok» deməsliki üqün xundak kılduk. ■ ²⁸ Əgər ular kəlgüsidə biz bilən əwladlirimizə xundak desə, biz jawab berip: «Mana, köydürmə qurbanliq sunux üqün yaki baxqa hil qurbanliqlarni sunux üqün yasaloqan əməs, bəlki silər bilən bizning otturimizda bir guwahliq bolsun dəp yasaloqan, bu Pərwərdigarning ata-bowilirimiz yasioqan qurbangahining əndizisidur!» deyələymiz. ²⁹ Pərwərdigarə asiqlik kılıp, Pərwərdigarə əgixixtin yenip, Pərwərdigar Hudayimizning qedirining aldida turəqan qurbangahtin baxqa ikkinqi bir qurbangahni yasap, uning üstidə köydürmə qurbanliq, axliq hədiyələr wə baxqa

hil qurbanliklarni otküzüx niyiti bizdin neri bolıqay!».

³⁰ Kahin Finihəs wə uning bilən billə kəlgən jamaət əmirliri, yəni mingliqan Israillarning kattiwaxliri Rubənlər, Gadlar wə Manassəhlərnıng eytkən səzlrini angliqanda ular xuningdin hux boldi. ³¹ Əliazarning oqli kahin Finihəs Rubənlər, Gadlar wə Manassəhlərgə: — Silər Pərwərdigarqə bu itaətsizlikni kılmioqıninglar üqün Pərwərdigarning otturimizda turuwatqanliqini əmdi bildük; silər bu ix bilən Israillarni Pərwərdigarning kolidin kütquzdunglar, dedi.

³² Andin Əliazar kahinning oqli Finihəs bilən əmirlər Rubənlər wə Gadlarning yenidin, Gilead zeminidin qikip Qanaan zeminiqə Israillarning yeniqə yenip kelip bu həwərnı ularqə dəp bərdi. ³³ Bu ix Israillarning nəziridə yahxi kəründi; Israillar Hudaqə həmdusana eytip, Rubənlər bilən Gadlarqə hujum kilip, ular bilən uruxup ularning turuwatqan zeminini wəyran kilayli, degən gəpni ikkinqi tilqə almidi.

³⁴ Rubənlər bilən Gadlar bu qurbangahqə «Guwahliq» dəp at koydi; qünki ular: — «U arimizda Pərwərdigarning Huda ikənlikigə guwahtur» dedi.□

23

Yəxua pəyoqəmbərning Israilning əmir-

□ 22:34 «Guwahliq» — ibraniy tilida «Ed».

aqsakallirini agahlandurup, ularoqa nasihət berixi

¹ Pərwərdigar Israiloqa ətrapidikiki düxmənliridin aram berip uzun zamanlar ətüp, xundakla Yəxua kərip, yeximu qongiyip qaloqanda, ² Yəxua pütkül Israilni, ularning aqsakallirini, baxlikliri, həkim-soraqçiliri bilən bəg-əməldarlırini qakirip ularoqa mundak dedi: — «Mən kərip qaldim, yeximmu qongiyip qaldi. ³ Pərwərdigar Hudayinglarning silər üqün muxu yərdiki barlik taipilərgə kandaq ixlarni kילוqinini əzünglar kərdünglar; qünki silər tərəptə turup jəng kילוquqi Pərwərdigar Hudayinglar Əzidur. ⁴ Mana, mən əzüm yokatқан həmmə əllərnin zeminliri bilən qaloqan bu taipilərnin zeminlirini koxup kəbilə-jəmətinglar boyiqə qək taxlap Iordan dəryasidin tartip kün petix tərəptiki Uluq Dengizoiqə, silərgə miras kilip təksim kilip bərdim. ⁵ Pərwərdigar Hudayinglar Əzi ularni aldinglardin kooqlap qikirip, kəzünglardin neri kilip, Pərwərdigar Hudayinglar silərgə eytkinidək silər ularning zeminiqa igə bolisilər. ■ ⁶ Xunga silər tolimu kəysər bolup Musaning kanun kitabida pütülgənnin həmmisini tutup, ong ya soloqa qətnəp kətməy, uningoqa əməl kilixka kəngül bəlünglar; ■ ⁷ xundak kilip, aranglarda kəlip qaloqan bu taipilər bilən bardi-kəldi kilmanglar; xuningdək ularning ilahlirinin namlirini tiloqa almanglar yaki ularning

■ 23:5 Mis. 14:14; 23:27; Qəl. 33:53; Kan. 6:19; Yə. 13:6 ■ 23:6 Kan. 5:32; 28:14

nami bilən kəsəm kilmanglar; ularoşa ibadət kilmanglar, ularoşa bax urmanglar; ■ ⁸ bəlki bügüngiqə kılöninglardək, Pərwərdigar Hudayinglaroşa baqlinip turunglar. ■ ⁹ Qünki Pərwərdigar aldinglardin qong-qong wə küqlük əllərnı kooqlap qıkırıwətkəndur; bügüngiqə heqkandak adəm aldinglarda put tirəp turalmidi. ¹⁰ Pərwərdigar Hudayinglar silərgə eytkini boyiqə silər tərəptə turup jəng kılöini üqün silərdin bir adiminglar ularning ming adimini tiripirən kılidu.■

¹¹ Xunga Pərwərdigar Hudayinglarnı səyüx üqün öz kənglünglaroşa kattık səgək bolunglar!

¹² Qünki əgər silər Uningdin yüz ərüp aranglarda kələn bu əllər bilən arilixip-baqlinip, ular bilən koda-baja bolup, ular bilən berix-kelix kilsanglar, ¹³ undakta silərgə xu ix ayan bolsunki, Pərwərdigar Hudayinglar aldinglardin bu əllərnı ikkinqi kooqlap qıkarmaydu, bəlki bular silərgə kəpkan wə kiltak bolup, bıkininglaroşa kəmqa bolup qüxüp, kəzünglərgə tikən bolup sanjilidu; ahirda Pərwərdigar Hudayinglar silərgə bərgən bu yahxi zemindin məhrum bolup yokilisilər.

¹⁴ Mana, mən bügün barlık adəmlər mukərrər besip ətidoğan yolni mangimən; silərnıng pütün dilinglar wə wujudunglaroşa xu roxənki, Pərwərdigar Hudayinglarning silər toqruluk kılən mubarək wədilirining heqbiri əməlgə axurulmay kəlmidi; həmmisi silər üqün

---

■ **23:7** Mis. 23:13; Zəb. 16:4; Yər. 5:7; Zəf. 1:5; Əf. 5:3 ■ **23:8** Kən. 11:22 ■ **23:10** Law. 26:8; Kən. 32:30

bəja kəltürölüp, heqkaysisi yərdə kəlmidi. ¹⁵⁻¹⁶ Ləkin silər Pərwərdigar Hudayinglarning silərgə əmr kəlip tohtatqan əhdisini buzoqanda, Pərwərdigar Hudayinglar silərgə wədə kəiloqan həmmə bərikət üstünlərgə qüxürülgəndək, xundak boliduki, Pərwərdigar Hudayinglar siləni Əzi silərgə bərgən zemindin yokatquqə barliq agah kəiloqan ixni qüxüridu; silər berip, *uning əhdisini buzup* baxka ilahləroqə ibadət kəlip bax ursanglar, Pərwərdigarning oqəzi silərgə tutixip, siləni Əzi silərgə bərgən yahxi zemindin tezla yəq kəlidu».

24

Yəxua pəyoqəmbərnəng pütkül İsrailni agahlandırurup, ularoqə nəsihət kəlix

¹ Andin Yəxua İsrailning həmmə kəbililirini Xəkəmgə yioqip, İsrailning aksakalliri, baxliqliri, həkim-sotqiliri bilən bəg-əməldarlarini qakirdi; ular əzlrini Hudaning huzurioqə hazır kəiloqanda ² Yəxua pütkül həlkqə: İsrailning Hudasi Pərwərdigar: — «Kədimki zamanda ata-bowiliringlar, jümlidin İbrahəim bilən Nahorning atisi Tərah dəryaning u tərripidə olturatti; ular baxka ilahlarning kulluqida bolatti. □ ■ ³ Ləkin Mən atanglar İbrahəimni dəryaning u tərripidin elip kəlip, uni baxlap pütkül Qanaan zeminini aylandırurup,

□ **24:2 «dəryaning u tərripidə»** — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryasi»ni kərsitidu. ■ **24:2** Yar. 11:26, 31; Qan. 26:5

uning nəslini awutup uningoğa Ishakni bərdim.
 □ ■ ⁴ Andin Mən Ishakka Yakup bilən Əsawni bərdim; Əsawoğa Seir taqlıq rayonini təwəlik kılıp bərdim, Yakup bilən oqulliri bolsa Misiroğa qüxüp bardı. ■ ⁵ Keyinrək Mən Musa bilən Hərunni əwətip, Misirliklər arisida əməllirim bilən ularoğa dəhşətlik wabalarni qüxürdüm; andin siləni xu yərdin elip qıktım. ■ ⁶ Mən bu tərıqıdə ata-bowiliringlarni Misirdin elip qıqip, ular *Kızıl Dengiz*oğa yetip kəlginidə, misirliklər jəng hərwiliri wə atlık əskərliri bilən ata-bowiliringlarni koqlap dengizotıqə kəldi. □ ■ ⁷ Israillar xuan Pərwərdigaroğa nida kiliwidi, U silər bilən Misirliklərnin arisioğa tum karangotuluk qüxürdi; andin dengizni ularning üstigə basturup yaptı. Silər Öz kəzliringlar bilən Mening Misirda nemə kılənimni kərdüngle; andin silər uzun wakitkiqə qəldə turdungle. ⁸ Keyinrək Mən siləni İordan dəryasining u tərıpidə turoğan Amoriylərnin zeminiğa baxlap kəldim; ular silər bilən soquxkanda mən ularni kolunglaroğa berip, silər ularning zeminini igilidinglar. Mən ularni aldinglardin yokitiwəttim. ■

⁹ U wakitda Moabning padıxaı, Zipporning oqlı Balak kopup, İsrail bilən jənggə qüxti wə siləni qarəax üqün Beorning oqlı Balaamni qakirip

□ **24:3 «dəryaning u tərıpidin»** — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryası»ni kərsitidu. ■ **24:3** Yar. 12:1; 21:2. ■ **24:4** Yar. 25:24; 36:8; 46:1 ■ **24:5** Mis. 3:10-22; 4:1-17; 12:37 □ **24:6 «ular Kızıl Dengiz**oğa yetip kəlginidə» — muxu yərdə «ular» ıbraniy tilida «silər» eytilidu. ■ **24:6** Mis. 14:1 ■ **24:8** Qəl. 21:21, 33

kəlidi; ¹⁰ lekin Mən Balaamning səzigə kulak salmidim; xuning bilən u silərgə qayta-qayta bəht-bərikət tilidi wə Mən silərnə *Balakning* qolidin kütquzdum.

¹¹ Keyinrək silər İordan dəryasidin ötüp Yerihoqa baroqanda Yerihoqning adəmliri Amoriylar, Pərizziylər, Qanaaniylar, Hittiylar, Girgaxiylar, Hiwiylar wə Yəbusiylar silər bilən uruxka kəpkini bilən Mən ularni qolunglaroqa tapxurup bərdim; ■ ¹² Mən aldinglaroqa serik hərini əwəttim, serik hərə Amoriylarning ikkila padixahini həydiwətkəndək ularnimu həydiwətti; bu ix silərnə qiliqinglar yaki okyayinglar bilən bolmidi. □ ■ ¹³ Mən silərgə öz qolunglar bilən əmgək singdurmigən bir zeminni, özünglar yasimioqan xəhərlərnə bərdim, wə silər xularda makan kildinglar; özünglar tikmigən üzümzarliqlar bilən zəytunzarliqlardin mewilirini yəwatisilər» dəydu, — dedi.■

¹⁴ — Xunga əmdi silər Pərwərdigardin kərkup ihlasmənlək wə həkikət iqidə uning ibaditidə bolunglar; ata-bowiliringlar dəryaning u tərpidə wə Misirda qəqunəqan ilahlarnə taxlap, pəkət Pərwərdigarning kullukida bolunglar.□

¹⁵ Lekin əgər Pərwərdigarning ibaditi silərgə yaman kərünsə, kimgə ibadət

---

■ **24:11** Yə. 3:14; 6:1, 20; 10:8; 11:8 □ **24:12** «serik hərə» — ibraniy tilida adəttiki hərədin tehimu qəng wə qəkkək birhil hərini kərsitixi mumkin. ■ **24:12** Mis. 23:28; Qan. 7:20; Zəb. 44:3 ■ **24:13** Qan. 6:10, 11, 12 □ **24:14** «dəryaning u tərpidə» — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryasi»ni kərsitidu.

qilidioxininglarni talliwelinglar — møyli ata-bowiliringlar deryaning u tæripidæ turoxanda qoxunoxan ilahlar bolsun yaki silær turuwatxan zemindiki Amoriylarning ilahliri bolsun, ularni tallanglar; lekin mæn bilæn oxümdikilær bolsaq Pærwærdigarning ibaditidæ bolimiz, — dedi.

¹⁶ Hælk jawab berip: — Pærwærdigarni tærk etip baxxa ilahlarning ibaditidæ bolux bizdin neri bolsun! ¹⁷ Qünki biz bilæn ata-bowilirimizni «kulluk makani» boloxan Misir zeminidin qikirip, koximizning aldida bu qong möjizilik alamætlærni koxsitip, qaysi yolda mangmayli, qaysi hælkning arisidin oxmøyli, bizni saqlixuqi Pærwærdigar Hudayimiz Oxidur! ¹⁸ Pærwærdigar bu zeminda turoxan barliq taipilærni, jümlidin Amoriylarni aldimizdin koxliwætti; xunga bizmu Pærwærdigarning ibaditidæ bolimiz; qünki U bizning Tængrimizdur! — dedi.

¹⁹ Yəxua hælkxæ: — Silær Pærwærdigarning ibaditidæ bolalmaysilær, qünki U mukæddæs bir Hudadur; U wapasizlikxa hæset qiloxuqi bir Tængri boloxaqxa, itaætsizlikliringlar bilæn gunahliringlarni koxürælmøydu. ²⁰ Oxgær silær Pærwærdigarni taxlap, yat ilahlaroxa qoxunoxan bolsanglar Umu silærdin yüz oxüp, silærgæ yaxxilik qilip koxgænning ornida silærgæ bala kæltürüp yokitidu, — dedi.■

²¹ Lekin hælk Yəxuaoxa jawab berip: — Hørgiz undaq bolmaydu! Biz Pærwærdigarning ibaditidæ bolimiz, — dedi.

²² Buni anglap Yəxua hælkxæ: — Oxzünglarning Pærwærdigarni, Uning ibaditidæ boluxni

tallioqanliqinglaroqa ez-özünglaroqa guwahqi boldunglar, dewidi, ular: — Özimiz guwah! — döp jawab berixti.

²³ U: — Undaq bolsa əmdi aranglardiki yat ilahlarni qikirip taxliwetip, kənglünglarni Israilning Hudasi Pərwərdigaroqa intilidioqan kilinglar, dedi.

²⁴ Həlk Yəxua oqa jawab berip: — Biz Pərwərdigar Hudayimizning ibaditidə bolup, uning awazioqila kulak salidioqan bolimiz, dedi.

²⁵ Xuning bilən Yəxua u küni həlk bilən əhdə baqlixip, Xəkəmdə ular üçün həküm-bəlgilimilərnə tohtitip bərdi. ■ ²⁶ Andin Yəxua bu həmmə səzlərnə Pərwərdigarning qanun kitabioqa pütüp, yoqan bir taxni elip kelip, uni Pərwərdigarning muqəddəs jayining yenidiki dub dərihining astioqa tikləp qoydi. ²⁷ Andin Yəxua həlkqə: — Mana bu tax bolsa bizgə guwah bolup turidu; qünki u Pərwərdigarning bizgə qiloqan həmmə səzlrini anglap turdi; u Pərwərdigar Hudayinglardin tanmasliqinglar üçün üstünglarda guwahqi bolup turidu, — dedi.

²⁸ Yəxua xularni döp həlkni yoloqa selip, hər birini öz miras yerigə yandurdi.

²⁹ Bu ixlardin keyin Nunning oqli, Pərwərdigarning quli Yəxua bir yüz on yexida wapat boldi. ³⁰ Ular uni elip berip, Əfrayim taqlıq rayonida, Gaax teqlining ximal tərpidiki öz miras ülüxi bolqan Timnat-Serah degən jayda döp nə qildi. ■

³¹ Yəxuaning pütkül həyat künliridə, xundakla Yəxuadin keyin qaloqan, Pərwərdigarning Israil üqün qiloqan həmmə möjizilik əməllirini obdan bilidiqan aqsakallarning pütkül həyat künliridimu Israil Pərwərdigarning ibaditidə bolup turdi.

³² Yüsüpning səngəklirini bolsa, Israillar ularni Misirdin elip kəlgənidi. Ular bularni Xəkəmgə elip berip, Yəqub Xəkəmnin atisi Həmorning oqulliridin yüz kəsitaq kümüxkə setiwaloqan yərdə dəpnə kildi. Xu yər Yüsüplərnin miras ülüxi bolup qaldi. □ ■

³³ Hərunning oqlu Əliazarmu wapat boldi; ular uni oqlu Finihəskə miras qilip bərilgən Əfrainning taqlıq rayonidiki Gibeah degən jayda dəpnə kildi. □

□ **24:32 «kəsitaq»** — həziroqə qimmiti eniklanmioqan birhil kümüx tənggə idi («Yar.» 33:19 wə «Ayup» 42:11). ■ **24:32** Yar. 33:18-20; Yar. 50:25; Mis. 13:19 □ **24:33 «Əfrainning taqlıq rayonidiki Gibeah»** — yaki «Əfrainning taqlıq rayonidiki dəng».

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5